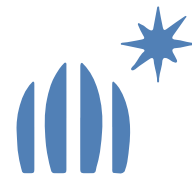

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIII | NÚM. 2198
2,90€ | 7 NOVEMBRE 2021

Jon Imanol Reino Reñón

Execució del desnonament de Manuela, Jesús i les seves quatre filles menors a Vallecas, el juliol passat.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P 3, 8-13)

Habitatge en tensió: llar o mercaderia?

Les entitats temen que continuïn les ocupacions, l'accés precari i els desnonaments malgrat l'extensió de la moratòria per la crisi sanitària

REPORTATGE (P 24-27)

**Sierra Leone: infància
truncada a la presó**

Som

allò que tu ens ajudes a ser

Amb tu, som una gran família

El dia **7 de novembre** celebrem el **Dia de l'Església Diocesana** (la Jornada de Germanor).

Però la tasca de l'Església va més enllà d'un dia i un lloc. Per això et demanem que col·laboris amb la teva parròquia amb el teu temps, les teves qualitats, el teu donatiu o la teva pregària.

Col·labora amb la teva parròquia

portantos.es

#SomEsglésia24Set tants

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Habitatge i llar

El problema de l'habitatge i l'exclusió social afecta 12,5 milions de persones (el 26,4% de la població espanyola). La pandèmia ha aguditzat encara més aquesta situació, i ha generat una problemàtica que va en augment. És fàcil donar la culpa als bancs i reclamar un dret a l'habitatge que pretengui evitar tota la complexa trama del mercat i l'activitat econòmica; però solucions com aquesta mai no són fàcils i requereixen actuacions estructurals a diferents nivells.

El Compendi de la Doctrina Social de l'Església, en el número 166, recull el dret de l'home d'habitar un espai on poder viure. Juntament amb altres drets, l'habitatge conforma el conjunt de necessitats bàsiques que l'home ha de cobrir per viure dignament. El problema aflora quan el lloc on es viu es converteix en un producte que permet el benefici desorbitat a través de l'especulació i la llei del mercat. Un producte de primera necessitat no pot estar subjecte a la consecució de grans beneficis, no pot ser ocasió per fer negocis desorbitats.

Probablement, som davant del que sant Joan Pau II anomena una «estructura de pecat»; una sèrie de decisions, preses a diferents nivells, que ens han portat al fet que una part important de

la població tingui problemes seriosos per poder aconseguir un bé essencial com és l'habitatge. Per això no podem donar la culpa als bancs i quedar-nos tan tranquils. La qüestió és més profunda, i requereix un canvi de paradigma a l'hora d'estructurar la vida comuna.

Una possible aportació de l'Església, a part de tot el que ja fa Càritas, seria assenyalar que, en el fons, el problema no és l'habitatge sinó la llar. No és el mateix una llar que un habitatge. No és el mateix les quatre parets que ens protegeixen dels elements que el lloc on ets estimat tal com ets, el lloc al qual sempre pots tornar i ser perdonat. El reportatge sobre els menors empresonats a Sierra Leone ens diu que molts d'ells són a la presó perquè no han tingut una llar, una família, l'oportunitat d'anar a l'escola, i s'han convertit en carn de canó.

No ens podem conformar amb el fet que hi hagi habitatge per a tothom; cal que tothom pugui tenir una llar i una família. Per això la família ha de ser preservada, perquè és en ella on es fa l'experiència de la llar, del lloc al qual pertanyo i on se m'estima pel que soc. En definitiva, el lloc en el qual experimento, a través de la carn de la família, l'amor de Déu.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

15
Vida eclesial

23
Opinió

24
Reportatge

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

«Coratge creatiu», la nova exposició de la Sagrada Família

PÀGINA 18-19

21-22
Emergència climàtica, repte global
ineludible

Luigi Usubelli, un sacerdot a bord de l'Open Arms

PÀGINA 36-37

Les capelletes de Sant Roc

PÀGINA 38

47 Jesús Bastante,
autor de «Santiago
en el fin del mundo»

La setmana en tuits

NÚRIA ICETA
@NURIAICETA

Editora de «L'Avenç»

A la inauguració del curs de la Fundació Joan Maragall, el seu president, David Jou, recorda la idea del filòsof Byung-Chul Han que qualifica la societat actual com a caçadora d'informació per contraposar-la a la que hauria de ser la nostra missió com a llauradors de pensament

LLUÍS VIDAL
@LLUISVIBU

Sacerdot del bisbat de Vic

La llibertat d'expressió en l'humor és un debat recurrent, però en el fons, poc important. La llibertat de pensament i d'expressar les pròpies idees és molt més fonamental i, en canvi, està molt més atacada, sense que a ningú sembli importar-li gaire

CARLES ROS
@ROS_ARPA

Llicenciat en Dret i en Ciències Religioses

Als governants ni se'ls hauria de passar pel cap fer llistes dels metges que fan objecció de consciència, quan si el que pretenen és garantir l'avortament i l'eutanàsia, el que necessitaran seran llistes dels metges que estan disposats a aplicar-les

JOSEP MARIA MALLARACH
@JM_MALLARACH

Doctor en Biologia ambiental

Molt bona notícia el fet que 72 entitats catòliques hagin decidit retirar els milions d'euros que tenien invertits en empreses vinculades als combustibles fòssils. Una pregunta (inevitable): com s'explica que entitats religioses invertissin en negocis de combustibles fòssils?

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Pluralitat educativa

L'escola concertada denuncia que el Departament d'Educació ha denegat la seva presència a les taules de planificació educativa que s'han de crear a nivell municipal. La nostra programació se'n va fer ressò sobretot entre el 25 i el 27 d'octubre, tot just després de fer-se públic el comunicat d'un sector que representa més de 600 centres, dels quals dos terços són de la Fundació Escola Cristiana, que escolaritza globalment un de cada quatre alumnes a Catalunya.

Tant des de l'informatiu *Sense distància* (el 25 i el 26 d'octubre) com en el magazine *El matí* amb Pol Marsà (el 27 a les 8.30h), la secretària general de l'Escola Cristiana, Meritxell Ruiz, lamentava que s'exclouï una realitat educativa que forma part del sistema i de la societat, i es comprometia a «insistir en la petició de formar part d'aquestes taules, perquè el sector no es mereix una negativa». La fundació, que inclou bona part dels col·legis catòlics, argumenta que les escoles concertades «representen famílies de cada municipi», i «contribueixen a l'educació de molts ciutadans».

Zoom

EDUARD BRUFAU

Al Vaticà l'amor per les perifèries i els descartats es concreta en obres. L'últim exemple és la unitat cardiològica mòbil que s'ha instal·lat a la plaça de la basílica Sant Pere perquè les persones sense sostre s'hi puguin fer una revisió de franc. Aquesta iniciativa és una col·laboració entre la Santa Seu i diversos hospitals i institucions sanitàries de la ciutat de Roma.

L'efemèride de la setmana

9 de novembre del 1938:

la nit del 9 al 10 de novembre, els nazis incendien 1.574 sinagogues i destrueixen 7.000 botigues de jueus a Alemanya. Es coneix com la Nit dels Vidres Trencats.

PUNT DE VISTA

Sobre la vacuna de la malària

Hem vist a les notícies que l'Organització Mundial de la Salut (OMS) recomana una vacuna contra la malària que, segons diuen, és eficaç en el 40% dels casos. Com es pot recomanar una vacuna amb una eficàcia tan baixa? Una vacuna del Covid té una eficàcia del 95% i, tot i així, hem de continuar portant mascareta. Una altra dada: han trigat 100 anys a trobar aquesta vacuna, certament, en aquest sentit, és una troballa històrica. Una altra dada curiosa és que el 65% del finançament de l'OMS és de la Gran Bretanya, casualment el laboratori que comercialitza la vacuna de la malària, també.

Estem parlant de la malària, una malaltia que mata cada dia 3.000 infants al món. A l'Àfrica és la primera causa de mort.

Què suposa la vacuna en aquests països? Concretament a Madagascar,

que és el país amb la renda per càpita més baixa del planeta i on la malària és una malaltia endèmica i mortal, suposa un cost econòmic que la seva població no podrà assumir, cosa que repercuteix directament en l'economia del país, que viu en la pobresa més absoluta i amb la sequera més devastadora que està provocant la pitjor crisi alimentària en els últims 40 anys. I això, a mi, em trenca el cor.

Hi ha alternativa a la vacuna? Sí, una planta medicinal, *Artemisia annua*, amb la qual es tracta la malària a Àsia, i *Artemisia afra* a l'Àfrica, totes dues amb molt bons resultats. Això no obstant, l'OMS no n'aprova l'ús i per aquesta raó està prohibida a bona part del món.

Per què l'OMS recomana la vacuna de la malària i no la planta medicinal? En termes econòmics, utilitzar la planta d'artemísia té un

CRISTINA CAMA GARCIA

Presidenta de Malària 40
www.malaria40.org

cost cinc vegades menor que els medicaments que es fan servir per combatre la malaltia.

Potser la farmacèutica que la comercialitza regalarà la vacuna? Tant de bo que m'equivoqui, però la resposta és que no donaran gratuïtament la vacuna de la malària perquè els sentirem dir que ells no són les filles de la caritat.

Mentrestant, des de Malària 40 continuarem aportant el nostre granet de sorra per ajudar la infància de Madagascar i oferir gratuïtament el tractament de la malària i d'altres malalties mortals a través dels centres mèdics que gestionen les Filles de la Caritat.

La malària mata cada dia 3.000 infants al món

FRANCESC TORRALBA

Professor de la Fundació Blanquerna-URL

En un context fortament predominat per les tecnociències, és fàcil sucumbir al mite que tot és possible. L'axioma formulat en positiu és: «Tot és possible.»

Aquest lema està profundament arrelat en l'imaginari col·lectiu contemporani i és als antípodes de la cultura del límit, la frontera i la fragilitat. Aquest lema no únicament circula a tota velocitat per aparadors digitals i analògics com a eslògan publicitari, sinó també com a filosofia de vida del ciutadà comú.

S'ha imposat com una tendència de moda que abasta camps tan diferents com la vida professional, l'esport o la lluita per l'eterna joventut. El ciutadà s'ha arribat a creure que per a ell tot és possible, que res no és impossible si s'ho proposa, que pot fer realitat qualsevol propòsit

LA SAL DE LA TERRA

Tot és possible?

per difícil i ardu que sigui.

Això no obstant, aquest axioma topa frontalment amb el reconeixement de la fragilitat, la vulnerabilitat i la finitud. La humilitat comença a batejar, justament, quan ens adonem que no ho podem tot, que no ho dominem tot, que no podem superar tot allò que ens proposem. I això passa en les crisis, personals o col·lectives.

No tenim el món que desitjàvem. Aquesta és la pura veritat. No hem assolit els ideals del Segle de les Llums. No hem estat capaços d'extirpar del cos social la superstició, ni la credulitat, la ignorància, el fa-

Els joves es queixen del món que els deixem en herència

natisme i l'obscurantisme. El procés de la Il·lustració s'ha truncat. El populisme ultranacionalista, els fanatismes polítics, socials i religiosos, la violència en les seves múltiples accepcions, és aquí, a la via pública.

Les generacions joves es queixen del món que els deixem en herència i ens assenyalen amb el dit acusador. N'estan tipes, del neoliberalisme globalitzat, senten cansament de la societat de l'*Homo consumens* i del vassallatge al déu capital. Pateixen una precarietat laboral que es dilata en el temps i que els impedeix desenvolupar els legítims projectes de vida.

Alguna cosa devem haver fet malament. En algun moment ens vam oblidar d'allò fonamental. Prendre'n consciència no és fàcil, perquè significa reconèixer la nostra llibertat.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Ara més que mai

Ja fa més d'un any i mig que estem vivint els efectes de la pandèmia del Covid-19. Han estat moltes les persones i les famílies que han patit i estan patint en primera persona els efectes més nocius d'aquest virus. Els hospitals, els centres d'atenció primària i tots els professionals que hi treballen, han fet i segueixen fent un esforç ingent que mai no els podrem agrair prou.

L'Església, en col·laboració amb les administracions públiques i amb altres agents socials, ha estat molt activa en l'atenció i l'acompanyament als malalts, als difunts i als seus familiars. Hem treballat per mantenir viva l'esperança dels ciutadans amb el missatge de l'Evangeli que ens ha confiat Jesucrist. I ara, més que mai, treballem per atendre amb molt d'escalf els germans i germanes que s'adrecen a les nostres parròquies, comunitats o institucions, demanant ajuda material o espiritual per poder avançar amb més serenor enmig de la greu crisi social i econòmica provocada per la pandèmia.

Tot i que sembla que ens estem recuperant, les conseqüències econòmiques per a moltes famílies són crítiques. Ja fa mesos que les diferents entitats socials de l'Església, encapçalades per les Càritas diocesanes i parroquials, veuen com famílies senceres tenen seriosos problemes per viure dignament.

Davant d'aquesta situació, la gran família de l'Església que peregrina a la diòcesi de Barcelona vol continuar

aquesta necessària missió al servei de les comunitats cristianes amb una atenció especial als més afectats per aquesta crisi. Durant aquest darrer any les col·lectes parroquials han disminuït considerablement, cosa que ha provocat greus dificultats per al sosteniment econòmic d'algunes de les nostres parròquies i centres de culte, espais des d'on l'Església desenvolupa la seva missió espiritual, assistencial i missionera. Volem seguir atenent tots els que necessiten ajuda i llum en el seu camí.

Per tot això, aquest any la col·lecta amb motiu de la Jornada de Germanor és més necessària que mai. Aquesta Jornada vol conscienciar-nos de la necessitat de col·laborar econòmicament per dur a terme la missió que Crist ha confiat a l'Església, ja sigui amb una aportació periòdica o un ajut puntual. L'aportació de cadascun de nosaltres contribueix a reforçar el servei de l'Església arxidiocesana.

Benvolguts germans i germanes, ha arribat l'hora d'entendre que hem d'estar més units que mai i caminar junts. Formem part d'una gran família que vol que ens sentim protegits, acollits i segurs. Són molts els germans que ens envien un crit d'alerta. Necessiten la nostra ajuda, l'ajuda de l'Església. Aprofitant aquesta diada, vull agrair-vos profundament la vostra col·laboració en el Fons Comú Diocesà i la vostra solidaritat. Que Déu us beneeixi i us guardi en la seva pau.

Desmercantilitzar l'habitatge

Temor entre els veïns i les entitats pel repunt dels desnonaments en l'etapa postpandèmia

Mingo Venero

Tres joves compartint habitació de relloguer. Les persones que viuen en habitacions rellogades són les més desprotegides davant possibles desnonaments.

SÒNIA LACALLE
«Si l'administració no dona resposta i comencen els desnonaments, les entitats no podem parar aquest cop»

Catalunya encapçala una trista estadística a l'Estat espanyol: la dels desnonaments. Com en tants altres àmbits, una gran part de la ciutadania s'ha avesat a imatges cada cop més repetides d'expulsions de famílies d'habitatges amb l'oposició de veïnat organitzat. Tot i la suspensió de molts desnonaments per efecte de la moratòria estatal amb motiu de la pandèmia, durant el primer semestre d'aquest any s'han produït de mitjana 19 desnonaments al dia a la província de Barcelona.

«Durant el temps de pandèmia i posterior van disminuir una mica els desnonaments, però ja estem arribant a nivells pre-pandèmia. Si el tema de l'habitatge ja és complicat a la diòcesi, pel preu elevat dels lloguers (encara que es regulin), ho agreuja més que les famílies no poden pagar aquestes rendes per haver perdut la feina, trobar-se en un ERTO o haver vist disminuïts els ingressos per la crisi sanitària», remarca Sònia Lacalle, responsable de l'Assessoria Jurídica Social i d'Acompanyament en Dret de Càritas diocesana de Barcelona.

L'advocada també fa notar que «la moratòria s'ha de demanar i això moltes vegades la gent no ho té al

cap. D'acord amb una sèrie de requisits [acreditar ser família vulnerable i que hi habiti algú dependent, víctima de violència masclista o hi hagi a càrrec alguna persona dependent o menor d'edat], la moratòria permet aturar-ho; en casos d'ocupacions és una facultat del jutge; en els altres casos hi intervenen Serveis Socials. Hi ha jutges que poden ser més sensibles a segons quines situacions, però altres no; en tot cas, apliquen sempre la legalitat», valora Lacalle. I també remarca que des de Càritas quan han assessorat persones que estan ocupant sense títol «no hem trobat mai que el titular de l'habitatge fos una persona física, sempre han estat fons voltors, grans tenidors o entitats financeres».

Davant la fi d'aquesta moratòria (al tancament d'aquesta edició el Consell de Ministres havia prorrogat l'escut social, desnonaments i assegurar els subministres bàsics a la llar, fins al 28 de febrer). Lacalle adverteix que és necessària la intervenció dels poders públics. Si l'administració no hi dona resposta i comencen els desnonaments, les entitats no podem aturar aquest cop; en els habitatges que tenim ja hi viuen famílies vulnerables.»

De l'emergència a la crisi habitacional permanent

Les ocupacions, l'accés precari a l'habitatge i els desnonaments formen part d'un tot sistèmic, el de la pobresa i l'exclusió social que, l'any 2020, afectava 12,5 milions de persones a l'Estat espanyol (26,4% de la població) i amb 3,3 milions de persones (7% de la població) que viuen amb privació material severa. Segons el darrer informe de la Xarxa Europea de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social a l'Estat espanyol (EAPN-ES), la tendència de reducció dels darrers cinc anys s'ha estroncat i en canvi s'hi han incorporat 620.000 noves persones en risc de pobresa o exclusió social el darrer any; a més, 1,1 milions de noves persones es troben entre les que pateixen privació material severa. Destaquen que «són especialment notables les noves xifres en les persones que mantenen retards en pagaments relacionats amb l'habitatge o en compres a terminis que s'incrementen un 62% (des del 8,3% de l'any 2019 fins al 13,5% actual)».

Pel que fa a l'habitatge, el panorama actual no ha estat pas l'habitual a l'Estat espanyol durant dècades del segle passat i el punt d'inflexió el trobem, sobretot, a partir dels anys seixanta. «La principal funció de l'habitatge per als humans és proveir un lloc per ser habitat. Però per al capitalisme, l'habitatge i la construcció són *productes* que permeten el benefici i l'acumulació de capital, elements que conformen l'espai construït i l'habitatge és també una mercaderia el consum de la qual permet disciplinar i explotar el treballador. (Qui va a la vaga si hi ha una hipoteca per pagar?) (...) Atès que es considera que les necessitats de les persones s'han de satisfer cada vegada més per *mitjà del mercat* cal preguntar-se si hi ha alguna solució perquè la gent pugui disposar d'un habitatge digne», es formulen Miren Etxezarreta i Ramón Ribera, del Seminari d'Economia Crítica Taifa.

Aquest mínim paper del sector públic en la provisió d'habitatge es reflecteix en el testimonial habitatge social de lloguer (1,7% del parc total d'habitatge principal, amb l'objectiu d'arribar al 7% en vint anys) en relació amb Europa

JOSEFINA RAMOS
«No es pot admetre que, amb la situació present, hi hagi una porta de ferro i la gent al carrer»

JOSEP MORENO
«El dret a l'habitatge és un dels grans drets que s'haurien d'assegurar i les lleis no hi estan ajudant»

(UE 8%, França 17% o Països Baixos 30%), o la ineficàcia de les taules d'emergències que es van crear per oferir pisos públics de lloguer social: «A la taula de Barcelona tenen 600 sol·licituds aprovades (famílies desnonades a les quals se'ls adjudica un habitatge). Ara mateix hi ha una sobresaturació, perquè no hi ha habitatge públic i es deriven les famílies a pensions o albergs on poden estar-s'hi un any i mig, que és el temps d'espera. És un drama», es lamenta Lacalle.

Repercussions en les baules més febles

Sovint, algunes de les ocupacions les fan famílies que no tenen alternativa. De fet, Sònia Lacalle confirma que els grans tenidors (titulars de més de 15 habitatges, en el cas de Catalunya) «no sempre estan oferint», com preveu la llei, un lloguer social, abans de desnonar. «Quan parlem d'habitatge pensem en adults i sembla que l'infant no n'està directament afectat. Al barri de la Salut-Llefià tenim un greu problema d'habitatges, de desnonaments, de famílies que han de compartir no només pis, sinó també

Habitatge de la cooperativa Llars Familiars cedit per les Filles de Sant Josep, al barri de Sant Josep Obrer de Reus.

habitacions. I al final tot això repercuteix en el dia a dia d'un infant que va a l'escola i no sap si quan en torni tindrà o no el mateix lloc on vivia», remarca Anna Martínez, directora de la Fundació Salut Alta, de Badalona, al programa *Àngels* de Ràdio Estel.

Ciutat Meridiana és un dels llocs amb més desnonaments a l'Estat espanyol. Setmanalment hi fan front des de l'Associació de Veïns on participen les Missioneres de la Immaculada Concepció, que van arribar al barri el 1956, i ofereixen «acompanyament i suport, sense liderar; pensem que la gent prengui la iniciativa... i nosaltres hi estem al costat», puntualitza Josefina Ramos. «Aquí hi ha un parc de 200 habitatges buits en mans dels bancs per desnonaments. Hi ha molta necessitat i no hi ha habitatge social», es queixa la concepcionista. Des d'aquesta Associació de Veïns «només es dona suport a ocupacions de pisos que estan en mans de bancs. No es pot admetre que, amb la situació present, hi hagi una porta de ferro i la gent al carrer», remarca Ramos, al programa *Camins* de Ràdio Estel.

Habitatge cooperatiu, una de les alternatives

A Reus, la cooperativa Llars Familiars Habitatge Sostenible i Just compta amb 14 habitatges que ofereixen a 45 persones per

un lloguer social d'entre 235 i 350 €. Admeten que la iniciativa és un «granet de sorra en el desert de la manca d'habitatge». El darrer habitatge que ha incorporat és el que la congregació de les Filles Sant Josep, que han deixat la població, ha llogat a la cooperativa per acollir dones o famílies vulnerables. «Això pot obrir la via perquè altres congregacions també ho facin», proposa Mn. Josep Moreno, president de la cooperativa i rector *in solidum* de diverses paròquies a l'arxiprestat de l'Alt Camp.

«La cooperativa ha de ser sostenible socialment (servei a la societat donant habitatge digne als que al mercat no hi tenen accés), energèticament (s'han de fer reformes perquè els consums siguin sostenibles) i econòmicament (s'han de posar uns lloguers als quals els socis puguin fer front amb els seus ingressos)», defensa Mn. Moreno. Llars Familiars s'ha fixat en el model d'habitatge cooperatiu alemany en què la propietat és de la cooperativa, «però si hi ha un bon comportament i pagues, tens habitatge per a tota la vida», defensa el rector. «El dret a l'habitatge és un dels grans drets que s'haurien d'assegurar i les lleis no hi estan ajudant. Cal que els ciutadans tinguin un habitatge digne, sigui públic o privat, a preus assequibles i això només es pot aconseguir amb una sana i honesta col·laboració público-privada», assegura.

Habitacions rellogades: el desnonament silenciós

Segons el Consell General del Poder Judicial, l'any passat a Catalunya hi havia 3.492 finques urbanes o habitatges amb execució hipotecària iniciada. D'aquests, 2.027 tenien com a titular una persona física i 1.465, una persona jurídica. En relació amb un any crític en desnonaments (com podria ser el 2014, amb 14.230 casos) el descens és significatiu. Fins aquí la fredor de les dades.

Darrere dels números, l'advocada de Càritas diocesana de Barcelona Sònia Lacalle ens ajuda a reconstruir un procés de desnonament que s'inicia perquè la propietat denuncia una ocupació il·legal, un impagament de lloguer o un lloguer finalitzat. «Primer arriba una notificació que indica l'inici d'un procediment. En aquell moment, la persona afectada pot demanar un advocat d'ofici. Aquest procediment dura un termini concret i si no s'arriba a cap acord finalitza en desnonament, que es pot produir en una marxa voluntària de l'habitatge o, si no, en un llançament, és a dir, fent-los fora per la força (és quan hi intervenen els Mossos).

Malauradament, en paral·lel a aquest procediment pot aparèixer un negoci parapolicial de sicaris que desocupen sense control judicial: «Hi estem totalment en contra. En un Estat democràtic hi ha procediments legals perquè si t'ocupen un habitatge aquelles persones en surtin. Això és fer justícia pel propi compte. Utilitzar coaccions i violència per desocupar per part d'aquests grups o empreses és constitutiu de delictes», observa Lacalle.

L'advocada fa notar que, tot i que el desnonament és un procediment greu, «està legalment establert i saps per on vindran les coses». En canvi, en el cas dels desnonaments d'habitacions rellogades, habitualment sense contracte, «hi ha una vulnerabilitat molt més greu, ja que un dia arribes al pis, t'han tret les coses i t'han canviat el pany de la porta. A banda, les persones que viuen en habitacions no poden accedir a cap ajut públic. Aquest col·lectiu és el que més ens preocupa: el 2007, un 25% de les persones que ateníem estaven rellogant una habitació, ara en són un 40%».

Gerres de terrissa que contenen dignitat

Dues dones expliquen la seva experiència i la de la seva família davant dels desnonaments

JOAN ANDREU PARRA

Abans d'entrar a la casa de les concepcionistes a Ciutat Meridiana, les religioses Josefina Ramos i Encarna Luna parlen amb una activista veïnal sobre els desnonaments vinents: «Avui dimecres, tres; el proper en seran set.» L'Associació de Veïns espera una allau de més de 400 desnonaments en els propers mesos. L'habitatge és el tema en aquest barri que s'enfila muntanya amunt al nord de Barcelona, al districte de Nou Barris.

La Josefina i l'Encarna asseuen a taula dues dones, mares de família, hondurenyes, 30 anys, amb trets vitals comuns. Vilma Núñez i Suanny Díaz. La Vilma ha patit vuit desnonaments en tres anys, sempre al mateix domicili, propietat de la Sareb —el conegut com a *banc dolent*, creat per l'Estat per assumir el parc immobiliari de les caixes d'estalvis que van fer fallida— on viu amb la seva filla de 8 anys i la seva exparella. Quatre s'han pogut aturar abans d'executar-se i quatre s'han aturat «a la porta», és a dir, un cop es presenten la comitiva judicial i la policia per desallotjar a la força i es troben amb l'oposició veïnal.

El desallotjament del 2019 va ser «el que em va tocar més», per la durada (de les 9 a les 16 h), per la violència (7 furgons antiavalots i 4 patrulles de Mossos) i pel suport veïnal (més de 200 persones «intentant frenar-lo»). La suma de les emocions d'aquell dia, la voluntat d'evitar que la seva filla patís en aquella jornada i les dificultats personals prèvies van provocar a la Vilma un atac d'angoixa i, malgrat que es va poder quedar a l'habitatge, que desenvolupés depressió i angoixa.

La Suanny, mare separada que puja sola una nena de 12 anys i un nen de 5, ha patit set desnonaments (l'últim el 7 d'octubre passat)

Les religioses Josefina Ramos i Encarna Luna acompanyen dues mares hondurenyes que han patit diferents ordres de desnonament. «Són un amor, ens donen molts ànims i afecte», agraeixen la Vilma i la Suanny.

al mateix domicili (propietat del BBVA), dos de suspesos i cinc d'aturats «a la porta». També ha passat per depressió i ha patit violència de gènere.

Fills que també pateixen

L'inici d'un procés de desnonament sempre és comú. Arriba amb una notificació que dona un termini per desallotjar l'immoble (entre 2 i 3 mesos). «Aquí comença l'agonia», sosté la Vilma, amb qui coincideix la Suanny: «És un procés horrorós, no dorms, i vius amb estrès i aclaparament.»

La baula més feble en un procés de desnonament són els menors. «Ells perceben l'angoixa a casa», confirma la Suanny. La Vilma informa a la seva filla «del que pot passar i del que no. Intento calmar-la i descarregar-la, i li dic que puc trobar solucions. Però a l'escola es desorienten». De fet, en el desallotjament traumàtic que va patir la Vilma, la seva filla va estar en tot moment

VILMA NÚÑEZ
«Es lluita per acordar un lloguer social amb la propietat, no per viure-hi de franc»

SUANNY DÍAZ
«Quan t'arriba la notificació per desallotjar comença l'agonia»

en mans d'Ubuntu (un centre que ofereix activitats per a nens i adolescents), jugant.

Són menors que veuen com les seves mares són fustigades per la propietat i per intermediaris: «Tens por d'obrir casa teva, passes el pestell o parles a través de la porta amb els que et volen fer fora.» De vegades, fins i tot, han d'estar presents en el moment del desnonament perquè la comitiva judicial pot demanar comprovar si conviuen menors a casa (tot i que ho indiqui la documentació dels Serveis Socials).

Alternatives residencials

A Ciutat Meridiana «hem arribat a tenir 200 pisos tancats que són de grans propietaris. Com és possible això amb tanta necessitat?», es pregunta la Josefina que, a la vegada, aclareix que al barri «mai s'ha volgut ocupar pisos salvatgement, mai s'ha ocupat un pis particular». Amb tot, últimament operen grups

que ocupen pisos i després els ofereixen al mercat negre, òbviament sense cap mena de títol, a famílies sense alternatives. Des de l'Associació de Veïns dissuadeixen les famílies perquè no entrin en aquest negoci.

Tant la Vilma com la Suanny lluiten per aportar una nòmina a casa que els permeti pagar un preu de lloguer raonable per a l'habitatge. «Es lluita per acordar un lloguer social amb la propietat, no per viure-hi de franc.» La Vilma treballa en un bar de Montcada i Reixac en horari nocturn i la Suanny és a l'atur des del mes de juliol, després d'haver treballat en un Carrefour.

Ara bé, la situació documental de totes dues determina les sortides. En el cas de la Vilma, com que no està regularitzada (els seus papers van caducar durant la pandèmia), el propietari no li pot oferir un lloguer social. Espera una nova ordre de desnonament per al proper 9 de novembre i assumeix que ja no té més recorregut que trobar

una habitació per a ella i la seva filla. La Suanny, en canvi, ha rebut llum verda per part de l'Agència de l'Habitatge per poder pagar un lloguer social pel seu pis. «Ja veig una mica de llum i tranquil·litat», ens confia.

Reconstruir-se en comunitat

L'habitatge, l'atenció mèdica, l'incivisme i la manca de feina són els principals problemes que la Vilma i la Suanny observen a Ciutat Meridiana. Ara bé, valoren molt el fet que també hi hagi unitat, «ho he vist de primera mà als desnonaments; als parcs amb els fills i a les cafeteries hi ha un ambient bonic», explica la Vilma.

L'Associació de Veïns és un punt de suport fonamental tant per a la Vilma com per a la Suanny. A la Vilma, en un moment que personalment estava molt feble, li van proposar involucrar-se a *Dones amunt*, un grup «que em va ajudar moltíssim». «Érem set dones que ens trobàvem al casal de Vallbona, teníem suport psicològic i compartíem des de manualitats fins al cançunatge dels petits. Era el nostre dia de respir a la setmana. Va ser la meua teràpia», recorda la Vilma, que és més reticent que la Suanny a demanar ajuda, però que admet que l'ha ajudat a estar millor.

Els fills de la Suanny han passat per tots els casals i recursos del barri (Cruïlla, el casal de Torre Baró de Càritas...), ella té una relació «de família» amb l'educadora social. «Si saps on anar, saps que t'acompanyaran», explica la Suanny. Ella aprecia consells que li han donat, com el de rebutjar diners per part d'intermediaris del banc per deixar el pis: «M'han ofert 4.000 euros per deixar el pis i així no arribar a judici.»

«Al barri hi ha moltes i diferents agrupacions funcionant, que es combinen i acompanyen les persones i les famílies amb dificultats. Tothom fa pinya en aquesta xarxa i donen una força moral a aquestes persones que les fa sentir que no estan soles», assegura Josefina Ramos. «És un acompanyament que es fa bé. La gent veu que se'n pot sortir, de situacions complicades. I quan la persona ho ha superat, es nota. Hi ha un empoderament», continua l'Encarna.

SABER ESCOLTAR

L'arbre infeliç

Temps era temps, en un verger, hi havia pomeres, tarongers, pereres i magnífics rosers, entre altres. Tots eren feliços llevat d'un arbre que estava trist, perquè no sabia qui era.

La pomera li deia que li faltava concentració: «Si de debò ho intentes tindràs pomes, mira que n'és de fàcil.» El roser li deia: «És més senzill fer roses, mira que boniques que són.» Però l'arbre no ho aconseguia i restava trist.

Un dia, un mussol (que a Grècia era l'au de la saviesa) va dir a l'arbre: «No t'ho prenguis així, el teu problema no és greu, és el mateix de molts éssers de la Terra, et dono la solució: no et dediquis a voler ser com els altres volen que siguis. Has de ser tu mateix, conèixer-te i, per assolir-ho, escolta la teva veu

interior.» L'arbre no comprenia les paraules del mussol. Però de sobte, la seva veu interior li va dir: «Tu no donaràs mai pomes ni floriràs. Tu ets un roure i has de créixer fort per acollir les aus, fer ombra als viatgers i donar bellesa al paisatge. Tens una missió: compleix-la.»

L'arbre es va sentir fort i es va disposar a la feina que havia de fer. D'aquesta manera, el seu espai va quedar ple i tothom el mirava i el respectava. Llavors l'arbre va ser plenament feliç.

Quantes persones són com aquest roure. Tots tenim una tasca per complir i un espai per ocupar. No hem de permetre que res ni ningú ens impedeixi assolir-los.

Sant Joan Pau II comença la seva encíclica *Fides et ratio* amb la fra-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

se «Coneix-te tu mateix». Aquesta idea la trobem a 2Co 13,5. Conèixer-se a si mateix no és gens fàcil. És la tasca de tota una vida. El Vaticà II va dir que el misteri de l'home només s'aclareix en el misteri de Crist. Efectivament, conèixer Crist és conèixer d'on venim, on anem, quin és el sentit del dolor, del mal i de la mort; a més, conèixer que estem destinats a la felicitat, ja que Déu vol per a tots i cadascun de nosaltres un futur ple de vida. I també sabem que som fills de Déu i que això es tradueix en fraternitat humana.

Tots tenim una tasca per complir i un espai per ocupar

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Ho vaig llegir fa més de 50 anys.

«Una sala fosca il·luminada per una bombeta, tres persones a dins. Dues dones endolades i un home que, d'acord amb la sotana, també va de negre, tots tres són germans.

Va morir un familiar i, d'acord amb els criteris propis, viuen reclosos, i no més alguna d'elles surt exclusivament per comprar el que és necessari. El clergue seu en una cadira de rodes. El seu silenci no és tràgic. Parla poc i serè. Ric de fe, no amaga la seva esperança.

Les dones pateixen desenganys, por i suspicàcies, tot llunyà, no així el sacerdot, però la seva situació no li permet enfrontar-s'hi perquè depèn d'elles.

Reben la notícia que vindrà una neboda. A cap de les dues els fa

A PROPÒSIT DE...

Relat i petició

gràcia. Saben que està enamorada d'un casat, és adúltera i embruta l'honor de la família.

Arriba la dona. Elles es limiten a les paraules de costum, ni petons, ni abraçades. El sacerdot la mira amb afecte. Ella li diu que vol parlar amb ell a soles. «Serà difícil», li contesta el capellà. «Procuri aconseguir-ho», li suplica ella.

Finalment, poden estar sols, i plorant, li diu que ha vingut a buscar una solució. Estima un home amb tendresa i el desitja amb passió que no domina. Amb sinceritat, tampoc el vol aconseguir, encara que estigui casat, ell li pot donar una resposta? Déu

Aquest text es va escriure fa molts anys, però sembla ben actual

la condemna o li pot oferir salvació?

«Fa deu anys que estic així», respon el sacerdot. «Sempre he somiat que algú, algun dia, em demanaria ajuda i que jo l'hi podria donar. Avui vens tu i no et puc donar una altra resposta que la pregària que jo dirigiré a Déu per tu, i suplicar-te que tu també preguis.»

Es va escriure fa molts anys, però sembla ben actual. La pobresa evangèlica, de vegades, és incapaçitat d'oferir una altra ajuda, cal ser humil. Què se'n va fer, de l'adúltera que anava a ser lapidada? Què se'n va fer, de la samaritana?

He titulat: relat i petició. Sol·licito que qui conegui aquesta obra que he resumit, si en sap el títol, me'l comuniqui. Vaig perdre el llibre i em faria gràcia tenir-lo. Algú tindrà l'amabilitat de contestar-me?

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa adverteix sobre els nous fonamentalistes, entrevistem l'arquitecte director de la Sagrada Família, Jordi Faulí, informem de la nova vicaria episcopal d'economia de Tarragona i parlem de la COP26 amb Mans Unides

El Papa convida a obrir-se a l'acció de l'Esperit Sant

Francesc alerta sobre els «nous fonamentalistes»

És l'Esperit Sant «qui guia l'Església, i nosaltres estem cridats a obeir la seva acció, que s'estén on i com vol», va recordar el papa Francesc durant l'audiència general del dimecres 27 d'octubre, continuant la catequesi sobre la carta de sant Pau als Gàlates.

El Pontífex va assenyalar que avui «molts cerquen la certesa religiosa abans que al Déu viu i veritable, i se centren en rituals i preceptes en comptes d'abraçar el Déu amor amb tot el seu ésser (...). Aquesta és la temptació dels nous fonamentalistes, als quals sembla que els fa por avançar pel camí i van cap enrere perquè se senten més segurs. Cerquen la seguretat de Déu i no el Déu de la seguretat».

Per prevenir aquesta temptació, Francesc va proposar que quan «perdem el fil de la vida espiritual fem nostres els consells de Pau: posem-nos davant Crist crucificat, partim novament d'Ell». I va destacar que «l'Esperit és qui canvia el cor: no les nostres obres, sinó l'acció de l'Esperit Sant en nosaltres!».

«De vegades», va lamentar el Papa, «els qui s'apropen a l'Església tenen la impressió de trobar-se davant d'una massa densa de mandats i preceptes. No, això no és l'Església. Això pot ser qualsevol associació. No es pot captar la bellesa de la fe en Jesucrist partint de massa manaments i d'una visió moral que ens pot fer oblidar la fecunditat original de l'amor, nodrit de pregària que dona la pau».

De la mateixa manera, «la vida de l'Esperit expressada en els sagraments no pot ser sufocada per una burocràcia que impedeixi l'accés a la gràcia de l'Esperit, autor de la conversió del cor».

En la catequesi, el Papa va explicar la contraposició que l'apòstol Pau fa

entre «les obres de la carn» i «el fruit de l'Esperit». En aquest sentit, va dir que les obres de la carn «són comportaments contraris a l'Esperit de Déu».

Francesc va indicar que «pot ser un bon exercici espiritual llegir la llista de sant Pau i mirar la conducta pròpia, per veure si s'hi correspon, si la nostra vida és realment segons l'Esperit Sant, si porta aquests fruits. Aquests fruits d'amor, alegria, pau, magnanimitat, benvolença, bondat, fidelitat, mansuetud, domini d'un mateix: la meua vida porta aquests fruits? És l'Esperit qui els dona?»

D'altra banda, Francesc va rebre la peregrinació ecumènica alemanya sota el lema «Millor tots junts», a la qual va convidar a fer de l'escolta i del cant comú un camí cap a Déu i la unitat: «Escolteu la melodia de Déu en les vostres vides; la melodia que el Senyor ha compost dins de les vostres vides. Obriu no només les orelles, sinó també els cors.»

Visita al Canadà

El papa Francesc ha manifestat la seva disponibilitat de visitar el Canadà, després que la Conferència Episcopal Canadenca l'hagi

PAPA FRANCESC
«Molts cerquen la certesa religiosa abans que el Déu viu i veritable, i se centren en rituals i preceptes en comptes d'abraçar el Déu amor amb tot el seu ésser»

convidat a fer una visita apostòlica al país, en el context del procés pastoral de reconciliació amb els pobles indígenes. La data de la visita es fixarà més endavant.

Al juny, el Papa va expressar el seu «dolor» per la troballa d'una fossa comuna amb restes de 200 nens indígenes en un antic internat de l'Església catòlica a la província canadenca de Columbia Britànica (oest del país) i va demanar als religiosos i polítics que col·laboressin per aclarir els fets.

Fundació Vaticana «Fratelli tutti»

El cardenal Mauro Gambetti, arxiprest de la basílica de Sant Pere, vicari general del Papa a la Ciutat del Vaticà i president de la Fàbrica de Sant Pere ha anunciat el naixement, el 2022, de la Fundació Vaticana *Fratelli tutti*, «un espai obert a la formació dels joves, així com a la creació de projectes i xarxes sobre medi ambient, política, economia i empresa».

La Fundació *Fratelli tutti* estarà formada per diferents entitats, incloses les del Vaticà «que ja treballen en qüestions relacionades amb aquests grans àmbits de la vida humana», ha assenyalat. Però es busca involucrar altres actors de la societat civil, el món empresarial i les institucions.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

«Que siguin u»

En el Credo afirmem: «Crec en una sola Església, santa, catòlica i apostòlica.» L'Església de Jesús és una. Hem estat els homes els qui l'hem multiplicada.

I per què l'Església és una? Perquè Déu és u i tri. Déu és trinitat perquè és unitat i viceversa. Pare i Fill són u en l'Amor, que és l'Esperit Sant. A partir d'aquesta experiència, Jesús en el darrer sopar ens ensenya que la unitat té l'origen en l'amor de Déu:

«...que siguin perfectament u, i el món conegui que vós m'heu enviat, i els he estimats com m'heu estimat a mi» (Jn 17,23). Així ens ho recorda el Papa perquè l'Església de Jesús és una.

Nosaltres, en lloc de posar l'accent en la proliferació de les Esglésies cristianes, mirem l'origen i fonament de la unitat de l'Església: la unitat de Déu, per la força de l'Esperit Sant, que és l'Amor que uneix el Pare i el Fill.

La unitat dels cristians ha de venir de l'amor. Quan ens estimem, comencem a ser u tal com Jesús vol. En singular, com Déu és singular i com l'Església ho és. En canvi, quan ens critiquem, fem servir el plural: les Esglésies...

El primer lloc on s'ha de veure aquesta unió és en la família, que és la cèl·lula de l'Església: que sigui lloc d'amor, d'acollida, d'unitat. Que l'Esperit Sant que uneix la santíssima Trinitat, uneixi també la família en l'Amor.

JOSEP M. MASSANA

Barcelona

Jordi Faulí, arquitecte director, ens parla de l'exposició «Coratge creatiu»

«Més gent de la ciutat coneix la Sagrada Família, s'hi interessa i s'hi identifica»

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

Dins de la llarga història constructiva de la Sagrada Família som en el moment de la culminació de les sis torres centrals, que canviaran per sempre l'*skyline* de Barcelona. Malgrat entrebancs, dubtes i crítiques, la Junta Constructora segueix endavant amb el repte d'enllestir un temple que ha estat possible gràcies a diverses generacions. El 8 de novembre, amb motiu de l'onzè aniversari de la dedicació de la basílica, s'inaugura l'exposició *Coratge creatiu*, que de forma gràfica reflecteix els inicis i el camí recorregut fins avui. La inauguració de la mostra, oberta fins al 10 de gener, anirà precedida d'una conferència a càrrec de Jordi Faulí i Oller, arquitecte director de la Sagrada Família.

Quin és l'objectiu de l'exposició Coratge creatiu?

L'exposició *Coratge creatiu* en la història de la Sagrada Família: dotze decisions clau de la Junta Constructora és un visió de la història de la Sagrada Família des del punt de vista de les decisions valentes i amb visió de futur que ha pres la Junta Constructora en diferents moments i circumstàncies de la seva història, sovint en moments de dificultat, de dubte o d'incertesa. Les decisions s'han pres amb «coratge creatiu», com el que el Sant Pare Francesc atribueix a sant Josep en la carta apostòlica *Patris corde*; d'aquí ve el títol de l'exposició i també de la conferència que l'acompanyarà. L'exposició també explicarà d'una forma concisa l'obra construïda

que va ser conseqüència de cada decisió presa i les actuacions que es prengueren per obtenir els recursos econòmics necessaris.

De quin manera l'exposició posa en relleu la importància de l'Associació Espiritual de Devots de Sant Josep en el projecte del temple?

L'Associació Espiritual de De-

«Tot s'ha de fer cercant els màxims consensos, al voltant de l'objectiu de fer possible el que Gaudí imaginà per a la Sagrada Família i per a la ciutat»

Foto: Fundació Junta Constructora del Temple de la Sagrada Família

vots de Sant Josep és la fundadora del Temple de la Sagrada Família, qui li imprimeix el caràcter expiatori i pren les primeres d'aquelles decisions que s'explicaran a l'exposició, especialment la mateixa decisió de construir el Temple i, després, encarregar la direcció de les obres a Antoni Gaudí. El mateix 8 de novembre s'inaugurarà una altra exposició paral·lela amb motiu dels 150 anys de la proclamació de sant Josep com a patró de l'Església, titulada *El papa Francesc i Antoni Gaudí ens parlen de Sant Josep*. En primer lloc, es farà referència als Papes que institueixen els patronatges de sant Josep, i, a continuació, es presentaran uns fragments de la carta apostòlica *Patris corde*, il·lustrats amb imatges de la vida de sant Josep que Antoni Gaudí inclogué a la façana del Naixement del Temple de la Sagrada Família. És com un diàleg entre el papa Francesc i Gaudí.

Gaudí va voler que cada generació es fes càrrec d'una part de la Sagrada Família. La seva generació és la que culminarà la verticalitat del temple?

Ara estem treballant en la construcció de les sis torres centrals, de les quals la segona més alta, la de la Mare de Déu, com és ben sabut, s'acabarà al desembre. De la més alta, la de Jesucrist, hem presentat el projecte del terminal aquest mes de setembre, realitzat a partir de la informació original de Gaudí.

Com se sent pel fet de formar part d'aquest enfilall que està fent possible la culminació del temple?

Amb la responsabilitat de ser, amb tot l'equip, uns dignes continuadors de l'obra de la Sagrada Família, amb fidelitat al projecte de l'arquitecte i a les seves idees.

Li agradaria ser també la generació que culminarà la façana de la Glòria? En quin moment es troba el projecte?

El que Déu vulgui. Abans de l'aturada per la pandèmia ja havíem finalitzat gairebé tot el projecte arquitectònic bàsic de la façana completa. També, la Comissió teològica va enllestir l'explicació i la interpretació del contingut simbòlic de la façana, que està previst de presentar al Vaticà quan sigui possible.

Al llarg d'aquests anys s'han fet

molts esforços d'obrir més la Sagrada Família a la ciutat. Han experimentat un canvi de tendència, tant per part de la ciutadania com per part de l'Ajuntament?

A poc a poc, més gent de la ciutat coneix la Sagrada Família, s'hi interessa i s'hi identifica. Molts barcelonins la visiten en les Jornades de Portes obertes i durant l'any. En els actes de celebració de la culminació de la torre de la Mare de Déu hi participaran moltes persones i entitats de la ciutat. D'altra banda, la regularització i concessió de la llicència d'obres per part de l'Ajuntament ha estat una fita molt important, un reconeixement del projecte de Gaudí.

Pel que fa a l'entorn de la Sagrada Família, quina és la importància d'arribar a consensos?

Just abans de la pandèmia es va constituir amb l'Ajuntament i entitats una comissió àmplia per estudiar com resoldre l'accés i l'entorn de la façana principal. El canvi de programa de construcció ens dona més temps per parlar-ne i resoldre-ho. El nostre paper és explicar el projecte, que segueix els plànols, maqueta i descripcions de l'arquitecte. Tot s'ha de fer cercant de resoldre-ho d'una manera justa per a tothom, i sí, amb els màxims consensos, al voltant de l'objectiu de fer possible el que Gaudí imaginà per a la Sagrada Família i per a la ciutat.

Per part del temple, quins elements dels que va dissenyar Gaudí són imprescindibles de dur a terme?

L'important és que s'acabi construint el projecte arquitectònic projectat per Gaudí, les quatre torres i l'extraordinària i impressionant porxada o nàrtex de setze altes llanternes parcialment en voladís (les torres i la meitat del nàrtex ja estan inclosos en el permís d'obres), que amb les columnes de suport serà un espai arquitectònic excepcional. D'altra banda, evidentment, la façana principal ha de tenir un bon accés, amb un pont i unes escales per salvar la diferència d'altura amb el carrer, com a les altres dues façanes. La forma concreta de les escales pot ser diversa. Gaudí també va proposar i va descriure en l'espai de davant dos monuments, al foc i a l'aigua, que també poden ser dues fites rellevants en el paisatge de la ciutat.

El sacerdot Víctor Mosquera presideix l'organisme

Nova Vicaria episcopal per a l'administració dels béns i l'economia diocesana

JOAN BORONAT
Tarragona

La nova vicaria respon a la necessitat de dotar l'àrea econòmica d'una estructura més cohesionada i coordinada

L'arquebisbat de Tarragona compta amb una nova vicaria episcopal, la quarta en l'organigrama diocesà: la Vicaria episcopal per a l'administració dels béns de l'Església i l'economia diocesana. Ha estat erigida mitjançant un decret signat el 6 de setembre per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, metropolità i primat.

Aquesta nova vicaria, presidida per mossèn Víctor Mosquera Ramos, respon a la necessitat de dotar l'àrea econòmica i de gestió de l'administració dels béns de l'Església d'una estructura organitzativa més cohesionada i coordinada. En definitiva, s'ha vist la conveniència de coordinar i supervisar les diferents delegacions i departaments que tenen a veure amb el patrimoni i l'economia. És a dir, la delegació del patrimoni cultural, la delegació dels béns immobles i el departament d'economia. Aquest és l'argument pel qual l'arquebisbe, Mons. Joan

Planellas, ha cregut oportú dotar a aquest àmbit de la gestió diocesana d'una representació en el govern de la diòcesi per la seva importància estratègica en el funcionament diocesà.

Mn. Víctor Mosquera, el responsable de la nova vicaria, apunta que la missió encomanada «és la de coordinar i supervisar els diferents departaments esmentats perquè esdevingui un treball conjunt que porti a una gestió més acurada en aquests àmbits, posant sempre la màxima transparència com a segell indispensable per a aquesta gestió».

De fet, aquesta estructura diocesana només ha fet que començar a caminar i són molts els reptes de futur per als diferents departaments que s'aixopluguen sota aquest paraigua. Víctor Mosquera n'esmenta uns quants a manera d'exemple: «La crisi econòmica derivada de la pandèmia que també afecta l'economia de les nostres parròquies, el manteniment del vast patrimoni artístic i cultural, que molt sovint es troba en una situació de precarietat, o la gestió del patrimoni i l'economia des d'uns fonaments basats en la moral social de l'Església cercant sempre un equilibri entre el manteniment econòmic i el servei als més necessitats», subratlla el vicari episcopal.

A tall personal, mossèn Mosquera creu que caldrà temps per poder assolir i donar resposta a tots els reptes, però alhora està convençut «que la diòcesi compta amb les persones més preparades en els diferents àmbits, abans esmentats, per poder fer-ho possible». «Així ho crec —conclou—, i així l'hi prego al Senyor, que ens envii el seu Esperit Sant perquè ens acompanyi en aquest servei tan important per a la nostra Església local.»

Agustí Codinach

Hans Braxmeier a Pixabay

El canvi climàtic ens porta a episodis cada vegada més extrems.

Emergència climàtica: repte global ineludible

Mans Unides convida a escoltar la veu dels més vulnerables

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

FIDELE PODGA
«L'ecologia integral incorpora la universalitat en el sentit que el medi ambient és "responsabilitat de tots"»

Del 31 d'octubre al 12 de novembre se celebra a Glasgow, Escòcia, la COP26, la Conferència de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic amb l'objectiu de reduir les emissions de CO₂ i mantenir en 1,5 graus l'increment de la temperatura.

Som davant d'una emergència climàtica que requereix mesures urgents per protegir la nostra casa comuna i totes les persones que hi vivim. Segons el responsable del Departament d'Estudis de Mans Unides, Fidele Podga, «tot indica que encara som a temps de revertir la situació i que tenim mitjans per afrontar el repte. Una altra cosa és que no hi hagi prou voluntat política, ni un compromís inequívoc de la societat mundial per evitar el desastre».

Trobades com la COP26 no susciten gaire confiança entre els activistes. Per a Podga, «a primera vista sembla que aquestes cimeres no serveixen per canviar el rumb del planeta. En tot cas, diguem que de vegades és important escenificar el fracàs dels nostres líders polítics incapaços de posar-se d'acord sobre un repte que està condicionant la vida de la humanitat. D'altra banda, aquestes cimeres podrien ser ocasions idònies perquè es pugui estendre la consciència sobre l'actual crisi climàtica».

Fidele Podga reconeix que «com que no són espais de presa de decisions efectives, ja que el que s'acorda en aquestes cimeres sol ser de compliment voluntari, Mans Unides espera que almenys allà la veu dels

més vulnerables, d'aquells éssers humans que més pateixen les conseqüències del canvi climàtic, sigui escoltada especialment».

Sacralitat de la Creació

En moltes ocasions el papa Francesc ens ha convidat a redescobrir el sentit sagrat del respecte a la terra. En aquest sentit, Fidele Podga considera que «a les societats econòmicament més pròsperes que, d'altra banda, són les que més atempten contra el medi ambient, hi ha menys consciència de la interrelació i sacralitat de la Creació. Això es deu probablement a la idea que es creuen senyors i amos d'un planeta al servei del seu interès i benestar econòmic».

En canvi, «les societats del Sud, en general menys industrialitzades, mantenen actituds de més respecte vers la creació. Pensem, per exemple, en l'estesa espiritualitat sobre la Mare Terra (la Pachamama) a l'Amèrica Llatina».

Per això, des del Moviment *Laudato Si* es convida els catòlics a signar la petició «Planeta sa, gent sana» (<https://thecatholicpetition.org/es>), adreçada als líders polítics que participen en la COP26, perquè «la nostra casa comuna i la nostra família comuna pateixen. L'emergència climàtica està provocant l'augment del nivell dels mars, un planeta més càlid i un clima més extrem. Està devastant les vides dels nostres germans i germanes més pobres».

Així, Fidele Podga assegura que signar aquesta petició és una «mostra d'una aposta a favor del planeta. Ara bé, no es tracta només de firmar un paper. Es tracta després de portar una vida coherent amb la protecció del planeta. Hi ha infinitat d'iniciatives proposades des de diferents àmbits per evitar el deteriorament de la casa comuna».

Per a Mans Unides aquest és un tema que es treballa integrat en campanyes pròpies, des de plataformes com CIDSE o Enllaça't per la Justícia. Com a exemple concret, explica Podga, «cal recordar el "Decàleg sostenible dels joves de Mans Unides", que proposa coses tan senzilles com rellevants per al planeta com un consum més res-

ponsable d'aliments; un ús eficient de l'energia; reduir el consum d'aigua; reutilitzar i reciclar; fer servir més transport públic i bicicleta, etc.».

Ecologia integral

El mes de maig passat es va crear la Plataforma d'Acció *Laudato Si*, com a fruit de la col·laboració entre el Vaticà, una coalició internacional d'organitzacions catòliques i «tots els homes de bona voluntat», que es basa en les fortaleses i les realitats de les comunitats d'arreu del món, i que marca el camí del que hauria de ser una ecologia integral.

Per a Fidele Podga, l'ecologia integral que proposa Francesc a l'encíclica *Laudato Si* «s'ha entès com un paradigma que ens convida a

evitar "entendre la natura com una cosa separada de nosaltres o com un mer marc de la nostra vida". És aquella ecologia que involucra no només les qüestions ambientals, sinó l'ésser humà en la seva totalitat perquè es torni capaç d'escoltar el clam dels pobres».

Amb la Plataforma d'Acció *Laudato Si*, continua el responsable del Departament d'Estudis de Mans Unides, «l'ecologia integral ja no es refereix només a la vinculació entre allò ecològic i allò social. Incorpora una altra dimensió, que és la universalitat en el sentit que el medi ambient és "responsabilitat de tots". És "un bé col·lectiu" i la seva protecció recau sobre tots, tot i que des d'una responsabilitat diferenciada. D'aquí el significat d'una Plataforma que convoca tothom sense exclusions».

**Cada dia és una nova
oportunitat per aprendre**

Gestionant capacitats

www.emiser.es - 938 46 61 11 - emiser@emiser.es

SIGNES D'AVUI

El santuari de la Gleva

LLUÍS SERRA LLANSANA
lserrall@gmail.com

Donem molta importància a buscar. Quantes persones s'han dedicat amb totes les seves energies a la recerca del que és essencial! Fins i tot, en els relats de ficció, aventurers com Indiana Jones han buscat l'Arca perduda o el Sant Greal. La satisfacció d'aconseguir el seu objectiu omple d'orgull i de mèrit els buscadors. En certa manera, un itinerari d'aquesta mena pressuposa un coneixement previ d'allò que es pensa aconseguir. No obstant, també hi ha una altra possibilitat: trobar, gairebé sempre de manera casual i imprevista. A Catalunya, se celebra el 8 de setembre la festa de les marededeus trobades. No hi ha cerca, sinó troballa. No hi ha confirmació d'un disseny, sinó sorpresa d'una novetat imprescindible. No hi ha èxit personal,

sinó recepció joiosa d'un regal. No hi ha espai per al mèrit, sinó per a una actitud senzilla d'acollida. Una tradició que es va iniciar a finals del segle XIII explica que una pastoreta del Mas Codines va trobar una estàtua de la Verge sota una gleva, sostinguda per dues columnes, mentre pasturava el ramat al Puig del Terrer. La van portar al temple parroquial de Sant Hipòlit, però de forma misteriosa va tornar al lloc on fou trobada. Anys després, el 1327, en aquest lloc es van començar les obres del que avui és el santuari de

la Gleva, a prop de Vic i considerat per alguns el santuari més important de Catalunya després de Montserrat. La seva història té pàgines de gran relleu. El 1893, durant dos anys, Jacint Verdaguer hi va viure, a l'habitació que manté alguns dels seus records. Mn. Carles Izquierdo Balmes, fa 23 anys que és al capdavant del santuari, és el responsable de l'animació pastoral i en coneix els secrets històrics.

Per als pelegrins, per a les paròquies, per als grups creients... els santuaris són punts de referència com a impuls d'espiritualitat i d'acollida. La figura de Maria, la Mare de Jesús, convida a la transformació personal i col·lectiva: «Feu tot el que ell us digui.» La visita als diferents santuaris, la Gleva entre ells, sempre val la pena.

Els santuaris són punts de referència com a impuls d'espiritualitat

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

De tant en tant, «per exigències del guió, és a dir, per necessitats més importants de la despesa que suposa, em permeto d'agafar un taxi. Sempre m'agrada iniciar una conversa amb el conductor. Són persones que acostumen a acumular riqueses que els han proporcionat altres converses de clients de tota mena. Aquell dia, malgrat la mascareta, pel retrovisor veia un home molt jove que em va semblar pakistanès. Després vaig saber que era indi. Em va dir que tenia vint-i-cinc anys. La meua percepció no m'havia enganyat. La nostra conversa va anar pel camí de la seva feina, d'haver aconseguit ser conductor en una empresa de taxis, i que —segons em va explicar— estava estalviant per poder adquirir la llicència i fer-se au-

FINESTRA A LA VIDA

«Jo sí que he tingut suport»

tònom. Jo li vaig dir que no coneixia gaires nois de la seva edat en la seva mateixa situació. Va ser aleshores quan em va dir el que em va confirmar en la meua obsessió educativa dels nens i dels joves. Li vaig assegurar que ja podia agrair el que tenia perquè la majoria dels joves immigrants com ell s'ho passen molt malament i tenen greus problemes per sortir-se'n.

«Jo vaig tenir la sort de tenir el meu pare aquí quan vaig arribar fa deu anys, quan era un adolescent. Per descomptat que havia de fer el que ell em deia. Em va costar una mica seguir els estudis per la dificultat de la llengua, però sempre comptava amb la seva ajuda, fins i tot les seves exigències o càstigs si era necessari. I la majoria d'aquests nois que vostè coneix i tracta, que viuen al carrer o en pisos d'okupes, estan lluny de la seva família i no tenen ningú que els posi límits.»

Quanta veritat vaig veure en les seves paraules!

Per això, més que culpar-los, hem de compadir-los i ajudar-los perquè tinguin aquest suport que els manca: l'educació que no poden rebre dels seus pares perquè estan lluny, que potser ja no poden rebre de l'administració perquè no tenen l'edat, malgrat que als 18 anys siguin encara uns adolescents necessitats d'ajuda.

Quan el perfil de l'Hospital de Campaña de Santa Anna sovint és d'aquestes edats —i sense la sort del taxista que ha rebut el que necessita un jove dels seus pares— aquests nois són una gran preocupació i un veritable repte.

La majoria de joves immigrants tenen greus problemes per sortir-se'n

Quan l'esperança s'obre pas en l'infern

El documental «Libertad» ens apropa al drama dels menors tancats en presons per a adults

El P. Jorge, amb cor de pare.

JORGE CRISAFULLI
«És fàcil imaginar els abusos, inclòs el sexual, que pateixen els menors dins les presons d'adults»

«Mai de la vida havia vist un lloc així, tan lúgubre, tan brut, on els presoners no mengen, on hi ha baralles, on s'abusa del pres de tal manera que pot arribar a pensar que no és humà. Un lloc on tens menys drets que un escarabat; on perds la dignitat, on no tens rostre, on no tens ningú que t'estimi, on vens el teu cos per un plat de menjar... Hi ha un lloc al món que sigui així? Si existeix, jo en dic infern. La presó de Pademba és un infern.»

Són paraules del missioner salesià Jorge Crisafulli, director de Don Bosco Fambul, quan descriu la realitat de la presó de Pademba, a la capital de Sierra Leone, i que podem conèixer a través del documental *Libertad*, dirigit per Raúl de la Fuente. Aquesta presó està pensada per acollir uns 300 reclusos adults, però que concentra gairebé 2.000 persones amuntegades, en condicions insalubres, mal alimentades, on conviuen amb molts menors.

El documental forma part de la campanya de Missions Salesianes

«Innocència entre reixes: menors privats de llibertat» i que vol donar a conèixer la tasca que fan els salesians amb els menors reclosos en presons d'adults. La presó de Pademba només és un exemple de la tasca que fan en molts centres penitenciaris del món.

Els salesians denuncien situacions de vulnerabilitat i violació dels drets dels menors privats de llibertat en presons d'adults i que, en molts casos, estan a l'espera de judici o estan tancats per faltes lleus.

El primer missatge que llança el P. Crisafulli és que «la gent prengui consciència que això existeix en ple segle XXI, que hi ha menors compartint cel·les amb adults al món i que això és una abominació. És fàcil imaginar els abusos, inclòs el sexual, que pateixen els menors dins les presons d'adults. Això no només passa en una presó a Sierra Leone, sinó en molts indrets del món. Estem parlant d'1.200.000 menors».

Aquest missioner salesià ha presentat el documental a Itàlia,

Espanya, al Parlament Europeu, a la Comissió de Drets Humans de l'ONU... «cosa que ens atorga autoritat moral per presentar-nos en nom dels nens, dels que no tenen veu, per mirar de canviar la realitat».

Gràcies a aquesta difusió, el P. Jorge espera derogar algunes lleis obsoletes a Sierra Leone, com la que pot condemnar un menor a penes de presó per «vagar» pel carrer de nit, sense cap rumb ni destí fix, o «aconseguir que es revisin les sentències per cada crim, que hi deixi d'haver menors en presons d'adults, que es creïn sentències alternatives...».

Una de les aspiracions del salesià és que els menors en comptes d'anar a la presó o a un correccional, vagin a Don Bosco Fambul, «on el nen ve content: té una llar, menjar, aigua, es pot dutxar, té un llit amb llençols nets, pot jugar, fer esport, se sent estimat, el criden pel seu nom, no li peguen, no pateix abusos... no calen bufetades, ferros, ni cel·les ni cadenats. Simplement que el nen visqui en un ambient on se senti estimat, no se senti jutjat i on trobi la possibilitat d'estudiar».

Sistema en evidència

Els salesians de Don Bosco Fambul són els únics que tenen permís per entrar a la presó, on intenten que la vida dels reclusos sigui una mica menys dura: atenen els més vulnerables i els ofereixen menjar extra, revisions mèdiques, atenció psicosocial, activitats recreatives...

La presència dels salesians a la presó de Pademba posa en evidència un sistema pèssim. Com ens explica el P. Crisafulli, «tenim una relació molt bona amb les autoritats de la presó, amb els guardes, perquè sabem que trencar aquesta relació significa tallar per a Don Bosco Fambul la possibilitat de fer tota la feina que hi fem».

Això no és obstacle per denunciar el que no funciona: «Si fem algun tipus de condemna ho fem de forma positiva, explicant el que fem. Mostrant tot allò de bo que fem estem condemnant un sistema injust.»

Des que els salesians entren a la presó, es pot dir que s'ha dignificat el centre i que moltes coses han

Chennor Bah, exreclús a Pademba Prison, va acompanyar el P. Jorge en el seu periple per Europa per presentar el documental. En la imatge, oferint el seu testimoni a la Universitat Abat Oliba CEU, a Barcelona.

JORGE CRISAFULLI
«Mostrant tot allò de bo que fem estem condemnant un sistema injust»

«La compassió i el desig de justícia et donen forces per posar-te dret, entrar a l'infern i treure'n tots els nens que puguem»

canviat. Per això, assenyala el P. Jorge, «el govern, tot i que també sap que som crítics, ens respecta perquè estem fent un canvi en l'estructura, en l'estil de vida, en com tractar els presos, els oferim educació, aigua, menjar, suport legal i espiritual, educació tècnica... estem fent el que hauria de fer l'Estat».

Al P. Jorge el preocupa, sobretot, què passa quan els menors surten de la presó. «Hem de pensar», reflexiona, «que molts d'aquests menors, d'aquests joves, són a la presó primer perquè mai no han tingut família i, segon, perquè mai no han tingut l'oportunitat d'anar a l'escola ni tenir una formació professional». En aquest sentit, considera que «oferir-los família, escola i formació professional significa assegurar-los el futur, obrir-los un futur d'esperança. Si no tenen aquestes tres possibilitats és molt probable que tornin al carrer, que tornin a delinquir i que tornin a Pademba Prison».

Sortir de l'infern

En els vuit anys que fa que els missioners salesians treballen a la presó de Pademba, més de 250 reclusos menors de 25 anys, i la majoria menors d'edat, n'han sortit gràcies a la feina de l'equip legal de Don Bosco Fambul.

emoció. Ens explica que «aquesta realitat et toca profundament i et fa mal veure el dolor dels nois, dels joves, però som salesians, som gent optimista, amb molta esperança i creativitat per donar respostes concretes a problemes concrets».

La dura realitat que afronta cada dia a la presó el porta a dir que «no em puc quedar plorant a la porta de l'infern. Cada matí, quan et lledes tens un foc interior, una passió, que jo crec que és aquest desig de justícia, de portar als nens l'oportunitat de redimir-se, de refer la vida».

Per això el P. Jorge no escatima esforços quan es tracta dels petits: «L'important és fer tot el que estigui a les nostres mans, amb els mitjans que tenim, per canviar aquesta realitat. Se surt de l'infern amb molt d'amor. L'amor de Déu és als nostres cors i vol el bé per a aquests nens. Aquesta compassió i aquest desig de justícia et donen forces cada matí per posar-te dret, per entrar a l'infern i treure'n tots els nens que puguem.»

El P. Jorge Crisafulli s'ha fet petit amb els petits i, així, assegura que «he après que soc tan vulnerable com ells, no estic en una situació de poder. És bonic descobrir-te en la seva feblesa. Espero poder, des de la meua vulnerabilitat, ajudar-los a superar les seves febleses i ells, amb les seves febleses, amb les seves històries de vida, m'ajuden a ser una miqueta millor».

Per a més informació: <https://misionessalesianas.org>.

Des de la seva experiència, Jorge Crisafulli defensa que «no cal emprar la violència en cap nen, en cap jove, per transformar-lo. L'amabilitat, l'amor, l'estimació i el respecte són molt més forts que qualsevol altre mètode repressiu».

Recuperar un adolescent, un jove, no és una tasca fàcil. El primer que fan a Don Bosco Fambul és «fer notar a la persona que ella no té la culpa de tot l'infern que ha viscut, sobretot els que han patit el trauma de l'abús sexual. Cal ajudar-los perquè expliquin la seva vida, això cura espiritualment, psicològicament i emocionalment. La segona cosa que fem és tractar-los amb respecte i amor. El que transforma la vida dels presoners és que els miris als ulls, que els diguis pel seu nom, que els demostris que els estimes, que te'ls aprecies».

I és possible sortir de l'infern: «Vivim molts moments de redempció, nois que estan crucificats i que, gràcies a Don Bosco, han trobat el seu diumenge de resurrecció, han transformat les seves vides perquè s'han trobat amb Don Bosco i aquesta és l'alegria més gran que puc tenir com a salesià.»

El P. Jorge és pura energia i

Fotograma del documental «Libertad».

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

L'Església ha de ser lliure

Benvolguts i benvolgudes, des de fa molts anys les nostres Esglésies malden per aconseguir un finançament adequat i solidari. No ens hem pas adormit, però convé, malgrat les dificultats, anar fent camí. Si volem una Església lliure i que hi aparegui de lliure, convé que en la seva acció pastoral pugui ser lliure de lligams econòmics que la condicionin excessivament. En aquest sentit, han de ser els mateixos cristians els qui l'han de finançar, tot essent conscients de les possibilitats que realment tenim i deixant enrere altres projectes més ostentosos i d'altres èpoques. Dic això en relació amb la seva acció pastoral, perquè, pel que es refereix a altres accions que pugui dur a terme, com poden ser culturals, socials o d'esplai, té els mateixos drets que tenen altres institucions que promouen objectius semblants. En aquest punt, convé tenir present la conservació del patrimoni, que —al capdavant— esdevé un patrimoni comú dels nostres pobles i es troba íntimament unit a la cultura i a les tradicions del nostre país. Davant una església romànica o gòtica, o

qualsevol altre monument eclesial declarat d'interès local o nacional i que l'Església ha anat conservant amb fidelitat fins al dia d'avui, aquesta té dret que, en la mesura del possible, les institucions civils s'interessin i promoguin la conservació d'aquest llegat.

Però, malgrat tot, l'Església ha de ser lliure de traves econòmiques en la seva acció pastoral. Recordo que en els meus primers anys d'exercici del ministeri sacerdotal, va venir a passar uns dies a Girona Mons. Hélder Câmara (1909-1999), arquebisbe d'Olinda i Recife, al Brasil. En una de les conferències que va fer aquells dies, explicava les experiències dels seus primers anys de capellà i deia que hi hagué una època en què semblava que una de les missions de l'Església era mantenir l'ordre social establert, per això es posava de la banda del conservadorisme. Això li guanyà el favor de les persones ben situades socialment i econòmica, que veien en ella una garantia de conservació dels seus interessos. Però, mentrestant, una massa nombrosa de creients s'allunyava de l'Església i se la mirava amb

recel, si no amb aversió, per quedar-se massa lligada als poderosos.

Tanmateix, per tal de predicar amb credibilitat la Bona Notícia de Jesús, l'Església ha de ser lliure. No pot tenir altre lligam que l'Evangeli de Jesús i aquelles veus que en l'Evangeli reclamen la presència de Jesús. L'Església és patrimoni dels senzills, d'aquells a qui el Pare revela el seu Regne. Per tant, encara que això pugui costar de dir, l'Església no ha de ser mantinguda pels qui ho tenen tot segur, sinó pels qui se saben pelegrins. L'experiència ens diu que en tots els anys que portem de la campanya de Germanor, no són precisament els poderosos, sinó el poble —el poble sant de Déu—, qui ha comprès millor que l'Església ha de ser lliure. «Som el que tu ens ajudes a ser. Amb tu som una gran família», diu el lema de Germanor, recordant que tots —com una família— estem en aquest projecte comú. Déu contempla complagut aquells que, havent descobert el «tresor amagat» de l'Evangeli, ajuden de debò a aquells que treballen per fer-lo conèixer.

Ben vostre.

Elogi del qui, necessitant-ho, comparteix

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

No és gaire freqüent sentir elogiar la generositat, quan la necessitat soferta en temps difícils resulta ser una primera urgència. Atents al que passa al nostre entorn, fins i tot al voltant de les nostres parròquies i famílies, és fàcil constatar que no estem en els millors dels moments. A la preocupació d'haver de disposar d'allò més essencial per viure, s'hi afegeix un ambient social enrarit, massa vegades crispat, intolerant, poc delicat i amable en el tracte. Depressions, ansietat, un conjunt d'alteracions de la normalitat que són un obstacle per a una vida digna, tranquil·la i en pau. Molts ja no necessiten només coses materials, sinó que pateixen un buit de valors espirituals on ja no és possible veure-hi més enllà del que veiem i palpem.

Tanmateix, a més de creure en Déu, hem de poder creure en la bondat de les persones, encara que d'elles en puguem rebre algun contratemps o decepció. Si Déu ens ha fet a imatge i semblança seva i es presenta com a interlocutor de l'home i la dona en el paradís, hi ha alguna cosa que el fa assequible a conèixer la realitat humana i els seus dramemes per poder aportar-li algun camí de solució als problemes que cada dia se'ls plantegen. Fets de marginació del qui no pensa igual, actituds de descartament que impedeixin el desenvolupament normal del qui vol viure una vida amb sentit.

Mentre n'hi ha uns que lluiten per sobreviure, altres la gran preocupació que tenen és com mantenir-se en l'abundància, tot comprant allò que no necessiten, fent del que és superflu, necessari, i del que és necessari, quelcom imprescindible. Hi ha nombrosos exemples a l'Evangeli en els quals ens podem sentir llançats a prendre'n consciència. És el que manté en forma qualsevol que, sortint d'un mateix, ha anat a trobar el germà per auxiliar-lo en la seva precària situació. La bondat mou els cors i els obre al qui més ho necessita.

Per això, hem de pensar que «tota l'activitat de l'Església és l'expressió d'un amor que busca el bé integral de l'ésser humà: busca la seva evangelització mitjançant la Paraula i els sagraments, empresa tantes vegades heroica en la seva realització històrica; i busca també la seva promoció en els diversos àmbits de l'activitat humana. Per tant, l'amor és el servei que presta l'Església per atendre constantment els sofriments i les necessitats, fins i tot materials, dels homes i dones. L'Església, com a comunitat, ha de posar en pràctica l'amor [...] A la comunitat de creients, no hi ha d'haver una forma de pobresa en la qual es negui a algú els béns necessaris per a una vida decorosa» (*Deus caritas est* 19-20). Pensem-hi a l'hora de contribuir al bé comú i compartir, fins i tot, allò que un necessita.

COMENTARI DE LA PARAULA

CONSULTORI BÍBLIC

P. JAUME SIDERA, cmf

Ai dels qui devoren els béns comunitaris de viudes i orfes, aquests tals rebran una sentència severíssima!

Per què es diu que l'evangeli de Joan és diferent dels altres?

GLÒRIA MONÉS

Jesús, mentre ensenyava en el Temple, aprofita l'avinentsa per ridiculitzar la pompositat dels lletrats, bons coneixedors del text bíblic: «Guardeu-vos dels lletrats i dels qui es complauen en passejar-se amb vestidures elegants i en *procurar-se* reverències per les places, seients d'honor a les sinagogues i els primers llocs en els banquets» i denunciar que, amb el pretext de llargues pregàries, «devoren els béns comunitaris de viudes i orfes, fent veure que pregunten llargament», manera de designar les classes més marginades i necessitades. Tot seguit adverteix seriosament els seus deixebles que no es comportin com aquells: «Aquests tals rebran una sentència severíssima!», una advertència que no ha perdut avui la seva validesa. Tot seguit es planta enfront de la Sala del Tresor i es queda observant com la multitud dels fidels hi va tirant monedes. En un determinat moment arriba una viuda, representant de la classe social més baixa, i hi tira uns cèn-

tims. Jesús observa «com la multitud hi tirava moltes monedes»; el text usual ha magnificat l'escena: «...com la multitud tirava monedes en el Tresor i com molts rics n'hi tiraven moltes». Els seus deixebles, que estaven embadalits admirant la bellesa dels carreus del Temple, com fan els turistes a la Sagrada Família, no s'han adonat de res. Per això els convoca, per impartir-los una lliçó. La manera solemne com la introdueix, «En veritat us dic», és una fórmula que trobem sovint en llavis de Jesús quan vol assegurar una cosa important. Un lleuger canvi d'ordre de les paraules fa que el sentit de la frase prengui el sentit banal d'«aquesta viuda pobre» (text usual) en comptes de subratllar-ne la pobresa: «la viuda aquesta, que és pobre», i el Còdex Beza, a més, rebla el clau: «Tots aquests, en efecte, han tirat part del que els sobrava; ella, en canvi, traient-lo de la seva penúria, ha tirat tot el que tenia, tots els seus mitjans de vida.»

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Es diu això perquè ho és realment, de diferent. Només cal comparar el principi i la fi de Joan i els Sinòptics. En aquests el messianisme apareix després d'uns quants capítols, Joan comença amb el pròleg del verb Déu. Jesús és l'enviat de Déu, igual al que l'envia. Jesús s'atribueix el nom diví de JO SOC, que també s'explicita en expressions com «Jo soc la llum del món», «el pa de Vida», «el camí i la veritat», «la font d'aigua viva»...

Els sinòptics suposen un sol viatge de Galilea a Judea i que ocupa un any només. En Joan hi puja tres vegades en tres anys. Amb un vocabulari molt limitat de 1.011 mots descriu els personatges amb una precisió perfecta. Quant a l'estil, els discursos dels sinòptics solen ser un seguit de petits fragments hàbilment cosits. Els de Joan són d'una peça i solen desenvolupar-se a partir de fets concrets. Així són la conversa amb Nicodem, l'encontre amb la samaritana, la guarició del paralític, el sermó del pa de vida, la guarició del cec de naixement, la resurrecció de Llàtzer.

L'Evangeli de Joan es divideix en dues parts. La primera és el llibre dels signes, en què els miracles són senyals de l'acció del Verb que ha sortit del Pare. I la segona part correspon al llibre de la glòria o del retorn al Pare, que conté el comiat de Jesús: renta els peus en comptes d'explicar la institució de l'Eucaristia, promet el do de l'Esperit Sant, prega el Pare pels deixebles presents i futurs i acaba amb el relat de la Passió i la resurrecció.

Assenyallem també el paper de Maria: la dona que avança l'hora de Jesús i la completa al peu de la creu esdevinguda la mare del deixeble estimat. I deixa una pàgina: la que hem escrit els cristians. «Faran el que jo faig i de més grosses encara.» No hi ha biblioteca a tot el món que pugui contenir l'obra de Jesús a la terra i la nostra.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXXII de durant l'any

Lectura primera

IRe 17,10-16

La viuda va fer un panet i el donà a Elies

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquell temps el profeta Elies se n'anà a Sarepta. Quan arribà a l'entrada del poble hi havia allà una viuda que recollia llenya. Elies la cridà i li digué: «Porta'm, si et plau, una mica d'aigua per beure.» Mentre l'anava a buscar, Elies la tornà a cridar i li digué: «Porta'm, també, un tros de pa.» Ella respongué: «Per la vida del Senyor, el teu Déu, et juro que no en tinc gens. Només tinc un grapat de farina i una mica d'oli. Ara estava recollint aquests branquillons i anava a fer pa per a mi i per al meu fill. Ens el menjarem i després morirem de fam.» Elies li respongué: «No tinguís por. Fes-ho tal com dius, però primer fes un panet per a mi i dona-me'l. Després ja en faràs per a tu i per al teu fill. Això diu el Senyor, Déu d'Israel: No es buidarà el pot de la farina ni s'abaixarà l'oli de la gerra fins al dia que Senyor enviarà la pluja al país.» Ella va fer tal com Elies li havia dit, i durant molts dies, tant ella com la seva família van poder menjar: no es va buidar el pot de la farina ni s'abaixà l'oli de la gerra, tal com el Senyor ho havia dit per boca d'Elies.

Salm responsorial

145

El Senyor, que es manté fidel per sempre, fa justícia als oprimits, dona pa als qui tenen fam. El Senyor deslliura els presos.

R. Lloa el Senyor, ànima meva.

El Senyor dona la vista als cecs, el Senyor redreça els vençuts. El Senyor estima els justos; el Senyor guarda els forasters. *R.*

Manté les viudes i els orfes, i capgira els camins dels injustos. El Senyor regna per sempre, és el teu Déu, Síó, per tots els segles. *R.*

Al·leluia

Mt 5,3

Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells.

Lectura segona

He 9,24-28

Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Crist no ha entrat en aquell santuari, a imatge del veritable, fet per mà d'homes, sinó que ha entrat al cel mateix, i s'ha presentat davant Déu per nosaltres. El gran sacerdot entra cada any al santuari amb una sang que no és la seva. Crist, en canvi, no s'ha d'oferir moltes vegades, altrament hauria hagut d'anar sofrint la seva passió des de la creació del món. De fet no ha aparegut fins ara, a la fi dels temps, a oferir-se ell mateix una sola vegada, com a víctima per abolir el pecat. Els homes morim una sola vegada, i després de la mort ve el judici. Semblantment el Crist va ser ofert una sola vegada, quan va prendre damunt seu els pecats de tots. Després tornarà a revelar-se, no ja per raó dels pecats, sinó per salvar aquells qui esperen el moment de rebre'l.

Evangelí

Mc 12,38-44

Aquesta viuda pobre és la que ha donat més de tots

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús, [instruint la gent els deia: «No us feu dels mestres de la Llei. Els agrada

de passejar-se amb els seus vestits, i que la gent els saludi a les places, que els facin ocupar els primers seients a les sinagogues i els primers llocs a taula; devoren els béns de les viudes i, al moment de l'oració, per fer-se veure, es posen filactèries ben llargues. Són els qui seran judicats més rigorosament.»] Es tant assegut al temple, davant la sala del tresor, Jesús mirava com

la gent hi tirava diners. Molts rics hi tiraven molt, però vingué una viuda pobre que hi tirà dues monedes de les més petites. Jesús cridà els deixebles i els digué: «Us dic amb tota veritat que aquesta viuda pobre és la que ha donat més de tots; els altres han donat del que els sobrava, però ella, que ho necessitava per a viure, ha donat tot el que tenia.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA L)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Novembre

7. DIUMENGE

Diumenge XXXII de durant l'any, Verd. Lectures: 1 Reis 17,10-16 / Salm 145 / Hebreus 9,24-28 / Marc 12,38-44

SANTORAL: Carina, vg. i mr.; Ernest, mr.; Florenci, b.; Francesc Palau i Quer, prev. i fund.; Jacint-Maria Castañeda, prev. i mr.; Severí, mr.

8. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 1,1-7 / Salm 138 / Lluç 17,1-6

SANTORAL: Deodat I, p.; Elisabet de la Trinitat, rel.; Sever, Severià, Carpòfor i Victorià, mr.

9. DIMARTS

Dedicació de la Basílica del Laterà (F), Blanc. Lectures: Ezequiel 47,1-2.8-9.12 / Salm 45 / Joan 2,13-22

SANTORAL: Sant Crist de Balaguer; Teodor, mr.

10. DIMECRES

Sant Lleó el Gran (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 6,2-12 / Salm 81 / Lluç

17,11-19. Solsona: **Dedicació de la catedral** (S), Blanc.

SANTORAL: Andreu Avel·lí, prev.; Lleó el Gran, p.; Teopista, vg.; Tiberi, mr.

11. DIJOUS

Sant Martí de Tours (MO), Blanc. Lectures: Saviesa 7,22-8,1 / Salm 118 / Lluç 17,20-25

SANTORAL: Menna, mr.; Teodor l'Estudita, ab.

12. DIVENDRES

Sant Josafat (MO), Vermell. Lectures: Saviesa 13,1-9 / Salm 18 / Lluç 17,26-37

SANTORAL: Emilià de la Cogolla, erm.

13. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 18,14-16:19,6-9 / Salm 104 / Lluç 18,1-8. O bé: **Sant Leandre** (ML), Blanc.

SANTORAL: Dídac d'Alcalà, rel.; Ennata, vg.; Estanislau de Kostka, rel.; Homobò; Nicolau I el Gran, p.

El Sant 11 NOVEMBRE

Sant Teodor l'Estudita

A diferència del judaisme i l'islam, el cristianisme pot representar Déu en imatges. Això que avui ens sembla evident i gens problemàtic, durant segles va ser un tema molt controvertit, sobretot a Orient, perquè aquesta qüestió artística tenia implicacions teològiques profundes. Un dels grans defensors de les imatges va ser sant Teodor l'Estudita (759 – 826).

Fill d'una influent família bizantina pertanyent a l'administració imperial, de jove es va fer monjo i va acabar entrant a l'important monestir d'Estudios, a Constantinoble. Per la seva vida ascètica i la capacitat intel·lectual que tenia, en va acabar sent abat. En aquest càrrec va esclatar l'anomenada crisi iconoclasta, en la qual l'emperador, amb el suport d'alguns bisbes, va impulsar la destrucció de les imatges religioses argumentant que retre'ls culte era idolatria. Sant Teodor, en canvi, i la majoria de monjos sostenien que es podien representar imatges (visibles) de Déu (invisible) des del moment que el Fill mateix s'havia fet home i havia pres la nostra carn tangible i visible. La seva posició li va valdre persecució i exilis. Teodor també va destacar per ser un dels primers a denunciar l'esclavitud com a contrària a la fe cristiana.

Hem de pregar pels difunts

CONSOL MUÑOZ
Franciscana Missionera

El dia 2 de novembre és el dia que l'Església assenyala per pregar, especialment, pels difunts. Això no obstant, tot el mes està «dedicat» a pregar per ells. L'Església sempre ha ensenyat i recomanat que hem d'intercedir al Senyor pels que ja han deixat aquesta vida mortal.

Els Pares de l'Església van parlar sobre el nostre tema. Ens ho demostren les paraules de sant Agustí: «No podem negar que les ànimes dels difunts reben consol per la pietat dels seus parents vius, quan s'ofereix per elles el sacrifici del Mediador o quan es fan almoines a l'Església.» També coneixem les paraules de la seva mare, santa Mònica, als seus fills, quan era a punt de morir: «Enterreu aquest cos a qualsevol lloc: no us hi amoïneu gens, per això; l'únic que us demano és que us recordeu de mi a l'altar del Senyor, allà on sigueu.»

I sant Isidor de Sevilla va manifestar: «Ofereix el sacrifici pel repòs dels difunts és un costum observat arreu del món. Per això creiem que es tracta d'un costum ensenyat pels mateixos Apòstols. En efecte, l'Església catòlica l'observa a tot arreu; i si ella no cregués que es perdonen els pecats als fidels difunts, no faria almoines per les seves ànimes,

ni oferiria per elles el sacrifici a Déu.»

El Ritual de les Exèquies, en la seva introducció, ens diu: «L'Església ofereix pels difunts el sacrifici eucarístic de la Pasqua de Crist, i prega i celebra sufragis per ells, de manera que comunicant-se entre ells tots els membres de Crist, aquests impetren pels difunts l'auxili espiritual» (n. 1).

El dia 23 de novembre, els franciscans celebrem la commemoració de tots els difunts de la família franciscana. I en la pregària final de la Litúrgia de les Hores, demanem a Déu: «... nosaltres, els redimits per la mort i resurrecció del vostre Fill, us demanem que acolliu bondadosament els nostres germans i germanes de la Família Franciscana, i els nostres parents i benefactors difunts, i, perquè van creure en la resurrecció futura, mereixin d'arribar als goigs de la benaurança eterna.»

Els creients ens sentim deutors amb els que ens han precedit en aquest món, sobretot amb els que han conviscut amb nosaltres, i els continuem estimant i recordant. Per això el nostre millor homenatge i gratitud és intercedir per ells, perquè el Senyor els dugui a la llum de la seva presència, i puguin gaudir eternament amb Ell a l'assemblea del cel.

Homenatge de la Confraria de Montserrat de Lleida a Mn. Xavier Batiste (I)

La Confraria de Montserrat de Lleida, amb ocasió del 140è aniversari de la seva fundació i el 75è de la seva restauració, va dedicar el 10 de setembre una taula rodona en homenatge i recordança de qui havia estat el seu consiliari, Mn. Xavier Batiste, tot coincidint amb el segon aniversari del seu traspàs.

L'acte, que no s'havia pogut celebrar abans per la pandèmia, va tenir lloc al Paraninfo de l'Acadèmia Mariana, respectant la capacitat màxima de seixanta-cinc persones. Hi van participar el monjo P. Joan M. Mayol, director de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat i rector del santuari; Josep Estruch, president de la Confraria de Lleida; el teòleg Ramon Prat; l'animadora de comunitat Conxita Pozas i Xavier Pelegrí, en representació del moviment Vida Creixent.

El primer a intervenir va ser el P. Joan M. Mayol. Va recordar Mn. Xavier Batiste com l'ànima d'una de les grans romeries a Montserrat, com és la de Lleida. Mayol, en unes sentides paraules, va afirmar el següent: «Mn. Batiste ha estimat i ha fet estimar l'Església i el país; ha estimat i fet estimar la Mare de Déu, sota les

seves advocacions catalanes, i ha estimat tothom en Jesucrist i ha fet estimar-lo particularment als joves.»

Així mateix, va constatar que «ha estat un home de mirada humil i cor generós, de conversa profitosa, lluny de fer safareig. Home de "somnis de despert", que diria Ramon Llull; ha comunicat, en el nom de Jesús i de la seva mare Maria, il·lusió i confiança. Ha estimat les persones en concret i s'ha fet estimar de tothom que l'ha tractat».

El monjo va qualificar Mn. Batiste com «un capellà més enllà de la sagristia», i va comentar d'ell que no era un marxant d'espiritualitat o de bonisme, amb un llenguatge positiu. «No crec que el preocupés gaire ocupar els primers llocs», va afegir.

Josep Estruch va iniciar la seva intervenció recordant els tres consiliaris ja traspassats que ha tingut la Confraria durant aquests 75 anys. El primer, Mn. Ramon Espasa, va ser l'organitzador de la primera romeria de la postguerra, iniciativa que va marcar els fonaments de la restauració de la Confraria: «La seva vessant montserratina va ser totalment remarcable i la seva predisposició, al començament de la represa de la

Confraria, fonamental. Va ser l'ànima de la confraria, el promotor de l'avui multitudinària celebració de la Mare de Déu de Montserrat a la catedral cada 27 d'abril.»

El segon consiliari va ser Mn. Marius Rodrigo, del qual va dir: «Va deixar una forta petjada. La seva implicació va representar la modernització de molts costums, adequant-los a les directrius emanades del Concili Vaticà II. Va incorporar el butlletí *El Matí* com a diari de la romeria a Montserrat, amb uns editorials memorables.»

Tot seguit, Estruch es va referir a Mn. Xavier Batiste, que va ser nomenat consiliari de la Confraria pel bisbe Ramon Malla el 17 de juliol del 1999. «Ha estat una figura fonamental, amb el seu caràcter sempre positiu, optimista, engrescador i, sobretot, amb el seu esforç i treball. Fou un home alegre, afable i molt humà. El caracteritzava el seu to pausat. En el decurs dels anys va ser un gran impulsor de la Confraria. Les tres idees primordials que va mantenir durant tota la seva vida van ser l'Església, Catalunya i la Mare de Déu de Montserrat», va posar en relleu Josep Estruch.

Home de mirada humil i cor generós, Mn. Batiste va ser un gran impulsor de la Confraria.

Postals des d'Andalusia

Crisantems i xiprers

Novembre és el mes dels crisantems, dels xiprers, de les visites als cementiris, del record dels éssers estimats. Però també, i, sobretot, de la gran esperança. Etimològicament, la paraula *crisantem* significa «flor d'or», i potser a això es deu la seva presència a les tombes; poèticament, els xiprers s'enlairen cap amunt, i ens conviden a un sentit transcendent de la vida i de la història, com tan bellament va plasmar Gerardo Diego, en el seu sonet *El ciprés de Silos*: «*Enhiesto surtidor de sombra y sueño, que acongojas al cielo con tu lanza...*»; teològicament, Déu deixa la vida a les nostres mans. Ni la llum és massa, ni massa la foscor i així nosaltres hem d'esforçar-nos i forjar la nostra esperança. Déu vol éssers lliures, als quals crida a una col·laboració amb ell. És en el caminar i en la col·laboració creadora on s'il·luminen les certeses i on neix l'experiència.

El creient sap que la seva vida és radicalment seva, però no menys radicalment està en mans de Déu, per això li dona gràcies pel que ha viscut i li reclama raó per al dolor, la desgràcia, la injustícia i la mort amb les quals es troba. Plorar és vessar l'ànima davant Déu. I queixar-se sota la seva mirada, una altra forma d'amor.

Novembre, entre crisantems i xiprers, ens convida a l'esperança. Una esperança fonamentada en els signes del futur anticipat, que hem trobat en la doctrina i en la vida, en la mort i resurrecció de Jesús. Recordo especialment en aquests dies una bonica pregària de Benet XVI. Diu així: «Déu sempre és amb nosaltres. Fins i tot a les nits fosques de la nostra vida, no ens abandona. Fins i tot en els moments difícils està present. I, fins i tot, en l'última nit, en l'última soledat en la qual ningú no ens pot acompanyar, en la nit de la mort. La bondat de Déu sempre és amb nosaltres.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

El mite de les renovables

Convinguem amb l'autor de *No hay apocalipsis*, Michael Shellenberger, que la millor manera de lluitar contra el canvi climàtic és promoure el desenvolupament econòmic. Com podem subvenir a les necessitats energètiques que necessita aquest planeta sense deteriorar encara més l'atmosfera? La seva prescripció és l'energia nuclear.

Les renovables no només són més cares, més difícils d'acumular i més inestables. Es pot dir, a més, que, enfront de la nuclear, són més brutes, perquè requereixen més materials, generen residus i, en determinats casos, poden danyar la sostenibilitat del planeta. Segons les estimacions, entre el 1995 i el 2018, es van gastar al voltant de 2 bilions de dòlars en energia nuclear i 2,3 bilions en fonts eòliques i solars, però la primera va generar més del doble d'electricitat.

Michael Shellenberger opina que la difusió de l'energia renovable retardaria el desenvolupament econòmic i industrial dels països més necessitats. L'alternativa seria en les centrals, si no fos per la mala premsa que tenen en gran part del món i que ell proposa combatre demostrant que es pot compaginar prosperitat econòmica i respecte cap a la naturalesa.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

El soroll i el silenci

Vivim en un món regit per l'economia de l'atenció: suggeriments, distraccions, bombardeig d'informació a tots nivells..., això ens provoca una sobrecàrrega cognitiva i esgota el cervell. Quan la pressió és excessiva, el cervell es desconecta, es bloqueja. Està demostrat

que el soroll mata. Un excés de soroll auditiu té un efecte nefast sobre el sistema immunològic i el sistema cardiovascular. Segons l'informe de l'Agència Europea de Medi Ambient l'efecte del soroll mata 10.000 persones a l'any. S'ha demostrat que hi ha una relació entre l'exposició al soroll i el descens del rendiment escolar.

Per això, la consciència en la respiració és un camí cap al silenci. Sessions diàries de respiració profunda es tradueixen en una desaceleració de la freqüència cardíaca, una disminució de la pressió arterial i el sistema immunitari es veu reforçat. No cal mirar el rellotge, sinó fer el que ell fa, seguir endavant. En aquesta situació de calma i de benestar el cor produeix un ritme especial capaç de sincronitzar altres sistemes fisiològics com les ones cerebrals, la pressió sanguínia, la digestió i el sistema immunitari. A tots ens cal aprendre a aturar-nos i a respirar.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

Llibertat d'educació

Diuen que la decisió de discriminar les famílies que encarreguen l'educació escolar a centres on se separen nois i noies a les aules és per evitar uns suposats mals derivats d'aquest fet.

Si hi ha algun estudi ben documentat que demostrï científicament aquesta relació causa-efecte, caldria que es fes públic. Altrament, la gravetat d'una decisió poc justificada que ataca directament la llibertat d'educació podria fer sospitar que la raó de la discriminació és una altra que no es vol confessar.

RAMON PALLÀS
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«El mar és un lloc on brolla la humanitat»

Luigi Usubelli, un sacerdot a bord d'un vaixell d'Open Arms

MAC

A començaments de setembre, el sacerdot italià Luigi Usubelli es va embarcar en un dels vaixells d'Open Arms, l'organització humanitària, no governamental i sense ànim de lucre que es dedica a la vigilància i salvament de les persones que, en situacions d'emergència, necessiten auxili immediat. Una experiència que l'ha marcat profundament.

Vostè és el responsable de l'atenció pastoral a la comunitat italiana que resideix a Barcelona.

Sí. La Conferència Episcopal Italiana em va enviar fa set anys a Barcelona per encomanar-me l'atenció pastoral dels meus compatriotes. Es calcula que, entre els inscrits al consolat i els que no ho estan, viuen a Barcelona uns vuitanta mil italians. Es tracta d'una de les comunitats més nombroses de la ciutat, juntament amb la pakistanesa i la marroquina.

Quina és la seva comesa?

Molt diversa. A l'església de Santa Anna oficio la missa en italià, a les set de la tarda, cada dissabte. Des del punt de vista formatiu i espiritual, assisteixo, en diferents parròquies, grups d'infants, adolescents, parelles joves que es preparen per al matrimoni, famílies joves... A l'església de Sant Pau del Camp celebrem la pregària de Taizé. A més d'aquestes funcions litúrgiques i catequètiques, duem a terme activitats de caire social. Per exemple, a l'Hospital de Campanya de l'església de Santa Anna. Tenim també un projecte anomenat Temps i Cor, amb el qual donem suport a les famílies que es troben en dificultats econòmiques arran de la pandèmia, i un equip que visita els italians presos —uns quaranta— que són a la presó i que, quan en surten, els acompanya en el seu procés de reinserció o els assessora en la tornada al seu país natal.

A començaments de setembre

es va embarcar a l'Astral, vaixell de l'ONG Open Arms que té com a missió ajudar a rescatar migrants a la Mediterrània. Què el va impulsar a fer aquest pas?

He de dir que jo també soc migrant, però de sèrie A. He estat anteriorment destinat a Cuba, a Austràlia... i sempre he sigut molt ben rebut, amb tots els meus drets reconeguts. Observar en el món d'avui, en ple segle XXI, que hi ha persones, abandonades al mar, que intenten arribar a Europa fugint de conflictes bèl·lics, persecució o pobresa i arriscant la seva vida em sembla una situació gravíssima. Va ser llavors quan vaig sentir la necessitat de fer alguna cosa. Ho vaig comentar amb Mn. Peio Sánchez, rector de l'església de Santa Anna, i ell em va posar en contacte amb la secretària d'Òscar Camps, director i fundador d'Open Arms. Al

«L'encontre amb les persones més necessitades t'ajuda a "pescar" dins teu la humanitat que havies perdut»

persones. L'equip de salvació i el capità s'acostaven en llanxa a la pastera. Comprovaven l'estat de salut dels migrants, els donaven aigua i armilles salvavides. Llavors avisàvem la guàrdia costanera italiana per indicar-los on es trobava l'embarcació perquè la rescatés. Hi intervenien de manera ràpida i eficaç. Quan ells arribaven, ens obligaven a allunyar-nos-en perquè ells s'encarregaven de tot.

L'acollida no sempre és fàcil...

Per a molta gent, els bons són els que acullen i els dolents els que no acullen. Crec que tots, sense excepció, tenim dins nostre una part que no vol acollir. Cal fer-hi front. És a dir, diferenciar entre qui ha començat a afrontar dins seu, com a lluita espiritual, aquesta part, i la mira de vèncer, i qui no ha iniciat aquest procés. Crec, per tant, que és una qüestió fonamentalment espiritual.

Viure in situ aquesta experiència és crucial.

Sens dubte. He vist mil vegades a la televisió l'escena de les pasteres enmig del mar, però ser testimoni presencial d'aquest drama és una cosa molt diferent. Et remou les entranyes. Et colpeix moltíssim. I és en aquell moment quan t'adones que hi has de ser, que la teva presència adquireix sentit, rescatant aquelles persones i recordant que tots som humans. L'encontre amb les persones més necessitades t'ajuda a «pescar» dins teu la humanitat que havies perdut. Hi ha molts naufragis, també a terra, que necessiten ajuda i acollida. Un procés d'humanització que ens afecta a tots i amb el qual ens hi hem d'implicar de valent.

Quin serà el pas següent?

Estic parlant amb alguns bisbes per posar en marxa un projecte eclesial i de caràcter pedagògic en què participarien joves a qui els agradi viure experiències de voluntariat humanitari. Després d'un any de preparació, podrien embarcar-se durant l'estiu en vaixells d'Open Arms o d'altres ONG per al rescat de migrants. El propòsit és que aquests joves puguin transformar-se en agents de sensibilització dins la seva pròpia comunitat parroquial. El mar és un «mirall» de la nostra vida, on conflueixen molts elements: el que és desconegut, l'infinit, el caos... t'ajuda a reconèixer-te.

juny vaig parlar amb Camps i em va animar a viure aquesta experiència.

Va haver de demanar permís als seus superiors?

Sí. Podia haver-ho fet pel meu compte, però vaig pensar que, com a sacerdot, era just i convenient que els meus superiors en donessin suport en aquesta iniciativa. Vaig parlar amb el P. Fabio Baggio, subsecretari de la Secció de Migrants i Refugiats del Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral, amb el bisbe de Bèrgam, Mons. Francesco Beschi, i amb l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella. Tots ells em van donar el vistiplau. No hi van posar cap inconvenient.

Quina era la seva missió al vaixell?

Tractar de destorbar tan poc com poguéssim! Jo era allí com a capellà i com a voluntari. Totes dues

coses no es poden separar. La tripulació estava sorpresa de veure'm i em preguntaven què hi feia, allà. Jo els comentava que l'Església sempre ha estat present a les perifèries i que ser al costat dels més vulnerables era imprescindible. La presència de l'Església en el rescat dels migrants, més que efectiva, és simbòlicament molt important. El mar és un lloc on brolla la humanitat. Al capdavall, es tracta de salvar vides.

Com es feia el rescat?

Problemes meteorològics i una avaria en un dels motors van fer que tan sols poguéssim sortir al mar una setmana. Amb els prismàtics escodrinàvem l'horitzó per divisar alguna pastera. Quan són puntets que no estan registrats al radar, generalment es tracta d'aquesta mena d'embarcacions. A deu milles de Lampedusa, vam albirar tres pasteres que portaven més de setanta

Campanya per protegir les capelletes de sant Roc que hi ha a Gràcia

Tresors del patrimoni cultural

MAC
Barcelona

Com a vot de poble, Gràcia va construir capelletes dedicades a sant Roc

Durant el segle XIX, les epidèmies van assolir la ciutat de Barcelona. La febre groga (1821, 1870) i el còlera (1833-1835, 1854, 1865 i 1885) van provocar una alta taxa de mortalitat entre la població. La medicina no havia desenvolupat encara els avenços científics que han permès el coneixement d'aquest tipus de malalties i el seu tractament. A més, s'hi afegien unes condicions de vida (salubritat i higiene) molt precàries.

Davant de l'aparició, cíclicament, d'aquestes malalties infeccioses de llarga durada, molts ciutadans van començar a encomanar-se a sant Roc, el patró de les epidèmies, perquè els deslliurés de les plagues. Per aquesta raó, és un dels sants que desperta més devoció arreu dels Països Catalans. La seva festivitat, segons el santoral, se celebra

el 16 d'agost. Iconogràficament, se sol representar com a pelegrí amb una nafra a la cama, acompanyat del seu gos.

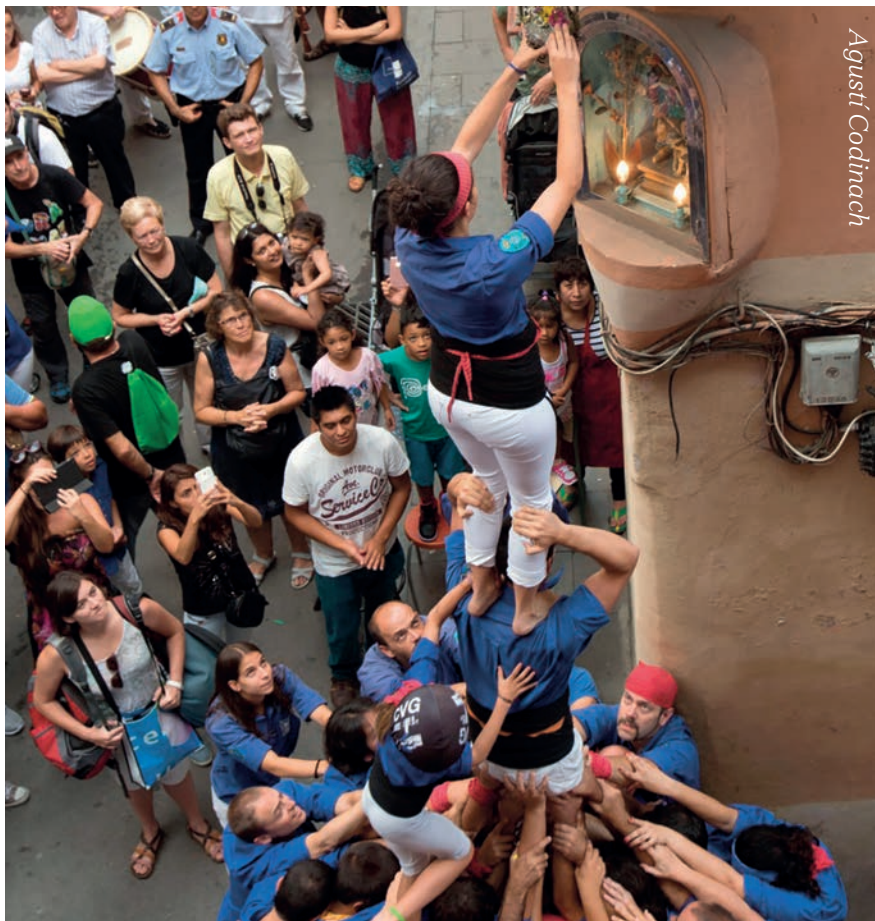
Bastiment de les capelletes

Com a vot de poble, la vila de Gràcia va construir diverses capelletes dedicades a sant Roc. Actualment, n'hi ha vuit de documentades. «Una d'elles al carrer Grassot, que ha desaparegut totalment; tres més situades als carrers Perill, Martínez de la Rosa i Camprodon, que es troben o tapiades o sense el sant, i quatre més, les dels carrers Llibertat, Fraternitat, Vic i Sant Mateu, que sí que conserven la imatge religiosa», explica l'activista cultural Antoni Mañané a la revista *Tornaveu. Associacionisme i Cultura*.

I afegeix: «D'aquestes, la més popular és la situada a la cruïlla del carrer Llibertat amb Fraternitat. Es tracta d'una fornícula semicircular amb la imatge de sant Roc i un canelobre per posar-hi flors. Aquesta capelleta està datada amb anterioritat al 1868. La imatge del sant va ser restituïda després de la guerra civil.»

Des del 1998 i amb motiu de la Festa Major de Gràcia, els veïns del carrer Llibertat fan una ofrena floral cada 16 d'agost a la capelleta. La comissió de festes d'aquest carrer ha dut a terme recentment una campanya per preservar les capelletes de sant Roc a Gràcia, ja que consideren que formen part «del patrimoni cultural i històric de la vila».

Per la seva banda, l'activista de cultura popular Guillem Roma i Batlle ha donat a conèixer un document inèdit, de la lectura del qual es pot deduir que la capelleta de sant Roc del número 21 del carrer Llibertat «es va inaugurar el 1865 arran de l'epidèmia de còlera que va afectar Gràcia aquell mateix any, entre d'altres indrets». I constata que s'hi pot llegir «que la data del 1865 es recollida per "un antich vehí, ayman de la tradisió y fill del barri anomenat en Ramón Ribes"».

Agustí Codinach

Ofrena floral a la capelleta de sant Roc, del carrer Llibertat, durant la Festa Major de Gràcia.

35

CAPÍTOL CINQUÈ

COM LA FECUNDITAT DE L'AMOR CONJUGAL ES MANIFESTA EN LA FAMÍLIA

UNA NOVA VIDA

ha de ser considerada un regal de Déu

Els éssers humans ens sentim tan poderosos que correm el risc de creure que tot és a les nostres mans, fins i tot la pròpia vida, i que la nostra capacitat de decisió sobre tot el que som i tot el que tenim al nostre abast no té límits.

No obstant això, cal que reconeguem amb humilitat que no som nosaltres els qui hem inventat l'amor, ni som nosaltres els qui, gràcies als avenços de la tecnologia, hem dissenyat i patentat el procés que condueix al miracle d'una nova vida humana.

Aquesta és la realitat: som éssers 'vivents' gràcies a uns 'petits' miracles que s'han produït en les nostres mares per art de l'amor. Perquè ha estat precisament l'*amor conjugal*, regal de Déu, el que ha iniciat el procés que ha donat lloc a una nova vida, que també és un regal de Déu.

«La família és l'àmbit en el qual una nova vida no tan sols és engendrada, sinó que és acollida com a regal de Déu.

Cada nova vida ens permet descobrir la dimensió més gratuïta de l'amor, que mai no deixa de sorprendre'ns. **És la bellesa de ser estimats des del primer instant: els fills són estimats abans de néixer.** És el reflex de la primacia de l'amor de Déu, que sempre pren la iniciativa, perquè els fills són estimats abans d'haver fet alguna cosa per merèixer-ho.

No obstant això, molts fills són rebutjats, abandonats, privats de la seva infantesa i del seu futur des del primer moment de les seves vides. Alguns s'atreveixen a dir, gairebé per justificar-se, que va ser un error portar-los al món. Quina vergonya! Per a què serveixen les solemnes declaracions dels drets humans o dels drets dels infants, si després castiguem els fills pels errors dels seus pares?

Si un infant arriba a aquest món en circumstàncies no desitjades, els pares, o altres membres de la família, han de fer tot el possible per acceptar-lo com a regal de Déu, i per assumir la responsabilitat d'acollir-lo amb generositat i afecte. [...]

El do d'un nou fill, que el Senyor confia al seu pare i a la seva mare, comença amb l'acolliment, continua amb la custòdia al llarg de la seva vida, i té com a destinació final l'alegria de la vida eterna. La contemplació serena de la realització plena del seu fill farà que els pares siguin encara més conscients del do preciós que els ha estat confiat» (AL 166).

El fill és el fruit de l'amor conjugal, i el pare i la mare són els 'actors' d'un miracle volgut per Déu: una nova vida.

«L'embaràs és un període difícil i alhora meravellós. La mare col·labora amb Déu perquè es produeixi el miracle d'una nova vida.

La maternitat és el fruit d'una particular facultat creativa de l'organisme femení, orientat a la concepció i el naixement d'un nou ésser humà. [...] Cada infant ocupa un lloc en el cor de Déu des de sempre; en el moment en què és concebut es compleix el somni etern del Creador. Pensem en l'extraordinari valor d'aquest embrió des de l'instant en què és concebut! Cal mirar-lo amb els ulls de Déu, que sempre mira més enllà de tota aparença» (AL 168).

El papa Francesc ens invita a observar el miracle d'una nova vida amb els ulls de Déu, que sempre mira més enllà de tota aparença. Ell ha volgut aquesta nova vida.

«La dona embarassada pot participar d'aquest projecte de Déu somiant el seu fill. Cada mare i cada pare han somiat el seu fill durant nou mesos.

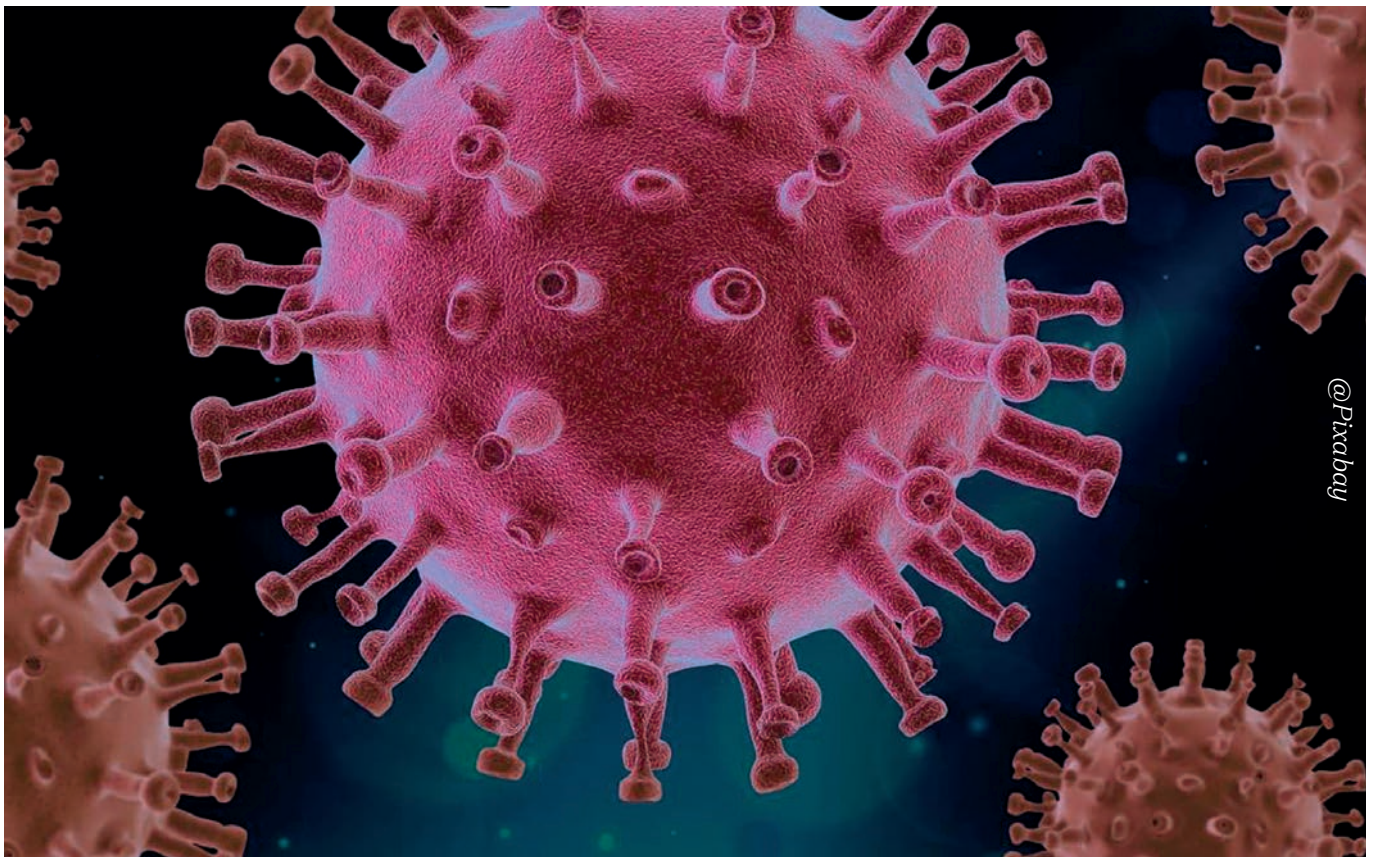
No existeix una sola família incapaç de somiar. Quan una família perd la capacitat de somiar, els fills no creixen, l'amor no creix, la vida s'afebleix i s'apaga. Per a un matrimoni cristià, el baptisme d'un fill forma part d'aquest somni. Els pares el preparen amb la seva pregària, confiant el seu fill a Jesús ja abans del seu naixement» (AL 169).

L'inici del procés: **«L'amor dels pares és l'instrument amb què Déu Pare ens mostra el seu amor.** Ell espera el naixement de cada fill, l'accepta sense condicions i sense esperar res a canvi» (AL 170).

I una invitació del papa Francesc a la mare: **«Sigues feliç i no permetis que res et privi de l'alegria interior de la maternitat. Els teus fills mereixen la teva felicitat»** (AL 171).

Si ens aturem a reflexionar sobre la realitat formosa del moment en què es realitza el *miracle d'una nova vida*, evitarem el risc de pensar que tot és molt més fàcil que el que Francesc ha escrit. Ignorar la realitat mai no és positiu. Cal que l'acceptem, encara que condicioni la nostra vida.

- Quina valoració en fas de l'explicació del papa Francesc relativa al *miracle d'una nova vida*?
- Amb quines persones pots compartir aquesta reflexió com a mitjà d'enriquiment mutu?

El coronavirus SARS-CoV-2 és el causant de la malaltia anomenada Covid-19.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Què podem dir ara de la pandèmia Covid-19, causada pel coronavirus SARS- CoV-2?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Ja fa a vora de dos anys que és tema d'actualitat. I em direu: com és que encara no n'hagis parlat en aquesta pàgina d'Actualitats Científiques de *Catalunya Cristiana*? Teniu raó. Potser n'haviem d'haver parlat abans, però els mitjans de comunicació ja ens n'informaven. De totes maneres, com que no ho han dit pas tot, crec que trobareu bé que també nosaltres en diguem alguna cosa més que hem trobat explicada pels entesos en la matèria, i ben interessant, crec jo.

Es tracta del comportament del coronavirus SARS-CoV-2 causant de la malaltia anomenada Covid-19. És un «microbiet» que pertany al grup dels coronavirus, coneguts de fa molt de temps, però va ser una sorpresa trobar-ne una espècie particular productora de la pandèmia actual, que afecta les vies respiratòries i pot arribar a causar la mort. Els virus són sempre paràsits de cèl·lules, com unes màquines que hi penetren per fer-hi còpies a partir dels genomes que hi troben. Però no sempre aconsegueixen fer-ho amb exactitud, és a dir, experimenten mutacions amb una certa facilitat. I això és el que ha fet aquest virus del Covid-19, originant diverses variants que els in-

vestigadors han distingit posant-hi el nom de les lletres de l'alfabet grec. La variant alfa ja era un 50% més contagiosa que l'original, però la delta encara ho era molt més, cosa que va dificultar la recerca d'una vacuna eficaç en tot cas. Cal dir, però, que l'organisme humà, si es troba amb bona salut, ja té el seu sistema immunitari que hi pot fer front, amb les seves cèl·lules B, que fabriquen anticossos que combaten la infecció. També posseeix les cèl·lules T, que destrueixen cèl·lules infectades pel virus. Són només els organismes depauperats o malalts els que es veuen en perill de mort davant de la infecció pel Covid-19. Amb les vacunes s'enforteix l'organisme a fi de produir aquestes cèl·lules protectores.

Què es pot dir de cara al futur? Esperem que la velocitat en produir-se mutacions s'alenteixi i que les vacunes que s'han anat obtenint siguin suficients per aturar la pandèmia. Els científics, certament, no ho veuen immediat. Pot ser que la cosa encara duri anys, diuen. Però és clar que anirà perdent virulència. I el futur depèn molt més del que faci els humans que no pas del que faci aquest coronavirus.

TRADICIONS REMEIERES

L'eufràsia, consol de la vista

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

L'eufràsia (llat., *Euphrasia officinalis*; cast., *eufrasia*) és una planta herbàcia anual que no s'alça més d'un pam de terra i fa una floreta blanquinosa. Té moltes aplicacions en el tractament de les afeccions oculars, especialment la conjuntivitis. En temps pretèrits, alguns l'anomenaren *Herba sacra*, i els antics religiosos ja escriviren que «l'eufràsia és una herba medicinal de un peu de alsària; feta pols y presa com lo thè fortifica la vista y suavisas las inflamacions», car és un poderós antiinflamatori de les mucoses, especialment les nasals. Els apotecaris se solien referir a l'eufràsia com a l'*ocularia* i, també, l'*ophthalmica*, i és una planta medicinal que apareix esmentada en la *Pharmacopea Cathalana*, publicada a Barcelona l'any 1686, on hi trobem una fórmula per preparar l'*aigua oftàlmica*, on un major nombre de les

fulles d'eufràsia s'havia de combinar amb brots de ruda, berbena i celi-dònia.

Agraciada amb peculiars propietats antiinflamatòries, de l'eufràsia s'empren les flors per tal de guarir les irritacions oculars. En la tradició remeiera dels caputxins, amb aquesta planta en feien un col·liri de notable eficàcia que en deien *Consol de la vista*: «Se prepara con ella un excelente colirio según esta fórmula: se toman un poco de sus hojas, se hierven con agua, se filtran y se dejan enfriar. Lávense con ella los ojos y durante la noche déjese sobre los ojos una compresa de dicha agua. Consuelo de la vista, llaman algunos a esta yerbecita» (BHC, *Pócimas de capuchino*, 54). A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, del formatget, que és una planta molt estimada en la tradició rural de casa nostra.

Té moltes aplicacions en el tractament de les afeccions oculars, especialment la conjuntivitis.

M. DEL MAR ROVIRA MARQUÈS

Casa de la Congregació de la Missió a Barcelona

Institut d'Estudis Catalans, 2021, 45 pàg.

Opuscle que estudia la Casa de la Congregació de la Missió dels pares paüls, fundada l'any 1703, des d'una vessant artística i arquitectònica, sense oblidar les característiques d'aquest orde religiós d'origen francès. Actualment, només l'església resta dempeus i fa funcions de parròquia regentada per l'orde dels mercedaris. (Ramon Ribera)

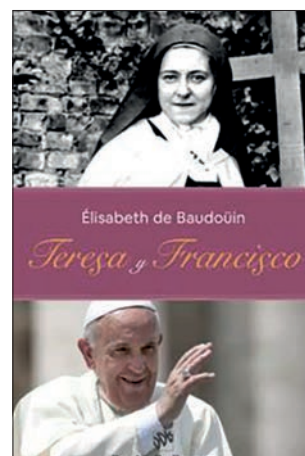

JOSÉ RAMÓN RECUERO

La filosofía de Edith Stein

Editorial Ygriega, 2021, 274 pàg.

Un veritable filòsof no és cap xerraire, sinó aquell que sap ensenyar l'art essencial, que és l'art de viure bé i morir bé. Com a autèntica filòsofa que era, Edith Stein és mestra de vida. Va lluitar contra la bogeria i el destí amb les eines que tenia, que eren la seva intel·ligència, el seu cor i la seva vida.

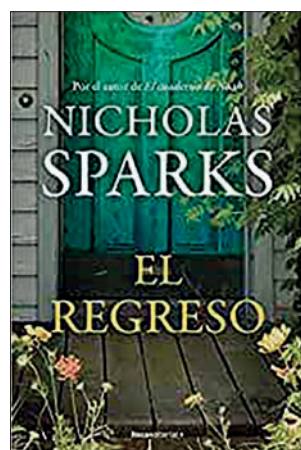

ÉLISABETH DE BAUDOÛIN

Teresa y Francisco

Desclée De Brouwer, 2021, 159 pàg.

Del papa Francesc hi ha moltes biografies. Amb tot, cap d'elles havia donat les raons de l'extraordinària devoció que professa per la santa de Lisieux. Aquest llibre finalment aixeca el vel que cobria la gènesi d'aquesta amistat espiritual amb la santa francesa i el seu impacte en la vida i el pontificat del primer Papa jesuïta llatinoamericà de la història.

NICHOLAS SPARKS

El regreso

Roca Editorial, 2021, 345 pàg.

Trevor Benson no tenia intencions de tornar a New Bern. Però una terrible explosió als afores de l'hospital on treballava com a cirurgià l'obliga a tornar a casa des de l'Afganistan amb greus ferides. La cabana atrotinada heretada del seu avi sembla el lloc ideal per recuperar-se. A la vida, per continuar endavant, sovint cal tornar al lloc on va començar tot.

MONTSE BARDERI

La vida autèntica

Columna, 2021, 284 pàg.

Quan era un nen, l'Oliver Bou destacava en l'escriptura de cartes d'amor per als seus companys de classe. Ara, a la cinquantena, s'ha convertit en escriptor de gran èxit de novel·la negra i columnista, i un d'aquells antics companys, el Pere, li demana que escrigui en nom seu unes cartes adreçades a la Roxana Segarra per enamorar-la.

DANIELA KRIEN

Amor en cas d'emergència

Més Llibres, 2021, 232 pàg.

Es diuen Paula, Judith, Brida, Malika i Jorinde i són molt diferents. Totes elles lluiten per continuar endavant i ser mestresses del seu propi destí encara que, de vegades, resulti molt complicat. Una decisió pot fer trontollar tota una vida, per això aquestes cinc dones són com els joncs que es dobleguen però que no es trenquen.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSEP ROVIRA I CLAVERAS

Auxiliar de vídeo

EL DIA DEL PROSCRIT
(«DAY OF THE OUTLAW»)

DIRECTOR: André De Toth

GUIÓ: Philip Yordan

INTÈRPRETS: Robert Ryan,
Burl Ives, Tina Louise, Nehemiah
Persoff, entre altresMÚSICA: Alexander Courage
Estats Units

96 minuts

Un clàssic imprescindible

Day of the Outlaw és una pel·lícula del 1959 protagonitzada per Robert Ryan, Burl Ives i Tina Louise. Dirigida per André De Toth, és un canvi de paradigma entre el western clàssic de Hawks, Ford o Walsh i el western dels anys seixanta i setanta de directors com Peckinpah, Leone o Barboni.

Blaise Starret (Robert Ryan) té problemes amb els pagesos de la petita i nevada vila de Bitters, sobretot amb Hal Crane, marit de Helen Crane (Tina Louise), a qui ell estima i amb qui va tenir un afer amorós. Però uns malfactors capitanejats per Bruhn (Burl Ives) arriben a Bitters i sembren la por, unint així, quasi obligatòriament, Starret i Hal.

Tot i que guarda similituds amb el western clàssic, com la soledat del personatge principal, té aspectes que no hi coincideixen. A Hollywood, normalment, tenien tendència a presentar el camp com a forma de redimir-se i trobar la pau o la tranquil·litat, donant a entendre que aquest espai preval per sobre de la ciutat, que és corruptible i viciosa.

El concepte d'aïllament en aquesta pel·lícula és molt important, fins al punt que no veiem res més enllà de la neu, les tres o qua-

tre cases de Bitters i el bosc. Això porta els personatges a ser una mica freds —podríem dir que és una mena de western dreyerià.

També cal destacar alguns moviments de càmera emprats per allargar el temps i així augmentar la tensió, com quan Blaise i Hal han d'esperar que una ampolla rodoli per la barra del *saloon* i caigui a terra per disparar-se, i la càmera la segueix fent créixer el sentiment d'ansietat. Un altre bon moviment de càmera el trobem a la seqüència del ball al *saloon*, on De Toth fa que doni voltes de 360 graus sobre el seu eix seguint els malfactors que intenten fer un petó a Helen Crane i a altres noies. Aquest moviment crea un cercle i un cercle no té final, pot ser infinit, i fa la sensació que no acabaran mai de ballar i d'abusar d'elles. És una altra manera de dilatar el temps i d'augmentar la tensió.

Finalment, m'agradaria ressaltar el personatge de Robert Ryan, on davant de la luxúria, els desitjos d'emborratxar-se i la satisfacció atàvica de violència, lluita i mort, ell es manté serè i a punt per salvar de la brutalitat de Bruhn la vila de Bitters, encara que li costi la salvació de Hal o la seva pròpia vida.

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP RUAIX

Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

Reacció oportuna

M. CARME JUNYENT (ed.)

*Som dones,
som lingüistes,
som moltes
i diem prou*

Eumo Editorial, 2021, 265 pàg.

A hores d'ara, el llibre de no-ficció en català més venut és el que es veu en la il·lustració adjunta. I amb raó. Tracta una qüestió que va sorgir a finals del segle passat i que s'ha anat complicant, fins al punt que ha generat, per reacció, aquest contundent volum que pot ajudar a posar fi al desgavell i fer que homes deixi guiar pel sentit comú, per la naturalitat, per una sèrie d'idees bàsiques (especialment la distinció entre tret «no marcat» i tret «marcat»).

L'obra recull setanta articles d'altres tantes lingüistes que ofereixen molta informació i presenten tota mena d'arguments per posar al seu lloc l'anomenat «llenguatge no sexista» o «llenguatge inclusiu», una qüestió que es va plantejar amb la bona intenció d'afavorir la igualtat social entre homes i dones, però que després ha originat altres problemes. Limitant-nos al cas del català, aquest tipus de llenguatge es començà a recomanar des de certes institucions públiques, administratives, polítiques, sindicals, educatives, etc. És més, les recomanacions anaren transformant-se en imposicions «des de dalt», que, de retop, sigui per mimetisme o bé per por de semblar antiquat o poc sensible a les reivindicacions feministes (i, posteriorment, a les de qui no vol ser classificat en cap gènere), s'escamparen entre la població. Aquests nous usos consisteixen en les fórmules següents: 1) reduplicació o desdoblament de mots (masculí + femení); 2) recerca d'expressions genèriques o amb sufixos de caràcter col·lectiu, generalitzador o abstracte; 3) la mateixa reduplicació però invertint l'ordre (femení + masculí); 4) emprament sistemàtic de termes femenins com a gènere no marcat; 5) invencions que volen evitar la dicotomia masculí-femení (fent servir els signes @, x, el morfema flectiu -e o -i, etc.).

Doncs bé, ha arribat un moment en què cal dir prou, perquè aquest procés exagerat ocasiona greus inconvenients. Intentant resumir-los, podríem dir: 1) la reduplicació o desdoblament de gènere va en detriment de la fluïdesa i de la claredat; 2) és carregós i fa opacs o incoherents els textos; 3) no ajuda a superar estereotips masculistes sinó que en crea de nous; 4) fomenta el binarisme i acaba imposant una visió segons la qual ets home o ets dona i, si no, no hi ha espai per a tu; 5) no ajuda a fer un món més just sinó que emmascara la desigualtat entre els dos sexes.

RAUXA

Un error de fons

Els darrers anys han s'han organitzat diverses campanyes, fins i tot a escala europea, per tal d'incentivar la presència femenina en professions tècniques i científiques. El sentit comú ens diu que és bo que qualsevol persona pugui desenvolupar les seves capacitats, al marge que sigui home o dona, i que, a més, això beneficia tota la societat. Per tant, si ens calen experts en enginyeria, seria absurd i injust no aprofitar les dones que tenen aquesta vocació.

Certament, tenim molt poques enginyeres. Però la veritat és que ens falten igualment moltes dones en el camp de les arts, per exemple. No abunden ni les compositoras ni les esculptores i, en canvi, difícilment veurem mai una campanya que promogui l'accés de les dones en aquest àmbit. La qüestió de fons, per tant, no és el gènere, sinó el prestigi social que atorguem a les professions, que en la nostra civilització contemporània ve determinat exclusivament pel criteri d'utilitat. Identifiquem erròniament la utilitat pràctica amb el valor, i en fer això és evident que un poema no podrà estar mai a l'alçada d'un pont d'autopista o de qualsevol recerca biomèdica. No és cert que la biomedicina tingui més valor que la poesia, simplement tenen funcions diferents. Estem dient a les dones que Marie Curie és més important que sor Isabel de Villena, cosa que és falsa. Estem dient a les dones que es decantin per les professions «útils» perquè això les farà tan importants com els homes, cosa que és falsa. Una societat sana necessita tant els tècnics com els poetes, i la nostra ha decidit prescindir dels segons. Aquesta és la nostra malaltia.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 7 de novembre**, a les 17.30, concert solidari de la Camerata Metropolitana de Barcelona amb obres de Vivaldi i Laborda, entre d'altres. Aportació per a la Fundació Mirada d'Esperança (c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 8 de novembre**, a les 19.00, els Dilluns dels Drets Humans sobre *Cinc anys de l'acord de pau a Colòmbia* (www.cristianismeijusticia.net).

SAGRADA FAMÍLIA

El **dilluns 8 de novembre**, a les 19.00, acte inaugural de l'exposició «Coratge creatiu» de la Sagrada Família amb una conferència de Jordi Faulí. Reserves: inauguracio@ext.sagradafamilia.org.

AULA MOUNIER

El **dimarts 9 de novembre**, a les 19.00, xerrada de J. L. Pérez Francesch, J. M. de Dios, F. Armengol i Tomàs Gil *L'aplicació de la llei fou motiu de des-encontre humà en el període del «coronavirus»* a la Llibreria Claret de Barcelona.

INTERIORITAT

El **dijous 11 de novembre**, a les 19.00, conferència en línia de Josep M. Esquirol sobre *L'esperança del retrobament. Trobada amb un mateix*. Inscripcions: www.espainterioritatpalau.com.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dijous 11 de novembre**, a les 19.00, presentació de l'Àmbit Cultural de Benetes al monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglí, 55 – Barcelona).

BASÍLICA DE LA CONCEPCIÓ

Tots els diumenges i festes, a les 19.00, vespres cantades i exposició del Santíssim (c/ Aragó, 299 – Barcelona).

XIV JORNADA SANT JORDI

El **dissabte 13 de novembre**, a les 9.00, jornada sobre *El moviment*

de l'ànima: el prec i l'empara amb la participació, entre d'altres, de Peio Sánchez i Marion Muller-Colard. Inscripcions: <https://ja.cat/iu9cc>.

Girona

CÀRITAS

El **dimarts 9 de novembre**, a les 19.30, conferència de Mn. Enric Tuvert sobre *L'acció social de Càritas a la llum de la «Fratelli tutti»* a la biblioteca de Santa Susanna.

Lleida

IREL

El **dijous 11 de novembre**, a les 18.30, Joana Soto parla sobre *Llum i ombres del nostre món* (c/ Canonge Brugulat, 22 – Lleida).

Sant Feliu de Llobregat

CATEQUISTES

El **cap de setmana del 19 al 21 de novembre**, a Montserrat, XIII Jornades de formació per a catequistes amb el lema *Sota la vostra protecció ens refugiem* (secretaria@sicb.e.telefonica.net).

Vic

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

El **dimarts 9 de novembre**, a les 18.30, a la plaça Bisbe Oliba de Vic, espectacle *Episodis de l'infern de Dante i la dansa*. Inscripcions: tel. 938 869 360.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 13 de novembre**, a les 11.30, visita guiada a l'església de Santa Maria de Besora amb Maria Garganté. Més informació: tel. 693 720 202.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les persones que pateixen depressió o esgotament extrem rebin suport i llum

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

[y](https://www.youtube.com/channel/UC...) Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Joan Boronat, Cristina Cama, Agustí Codinach, Antonio Gil, Joan Guiteras, Josep M. Massana, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Rovira, Josep Ruaix, Rafa Sanahuja, Lluís Serra, Valentí Serra, Jaume Sidera, Sebastià Taltavull, Francesc Torralba, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

RAFA SANAHUJA / CARME MUNTÉ

El nou llibre del periodista Jesús Bastante ficciona un personatge clau en la història del cristianisme, d'Espanya i d'Europa: sant Jaume, l'apòstol disposat a portar l'Evangeli als confins de la terra. A *Santiago en el fin del mundo. El primer camino del apóstol* (La esfera de los libros), Bastante recrea la vida i miracles de l'apòstol durant la seva estada a Hispània el segle I.

Podem saber si sant Jaume va arribar a Hispània?

El llibre és una novel·la, ambientada en fets històrics. No hi ha cap prova que ens permeti dir amb rotunditat que sant Jaume va ser a Espanya; ni tan sols n'hi ha cap prova, més enllà de la declaració vaticana del segle XIX, que les despulles que hi ha a Compostel·la siguin les de sant Jaume. El que sí que existeix és una meravella històrica de tradicions que han configurat no únicament Espanya sinó també Europa a través del camí i de la figura de sant Jaume.

Com definiries la novel·la: d'aventures, històrica...?

És una novel·la d'aventures, de viatges, de camí... en realitat és un tomb per Hispània. La novel·la arrenca amb sant Jaume arribant al port de Cartago Nova i culmina amb la seva partida cap a Jerusalem des del port de Tàrraco. Al llarg del seu viatge per Hispània, recorre rutes que existien a l'època. La novel·la, encara que no és real, sí que és plausible; és a dir, he intentat i crec que he aconseguit que no hi hagi errors històrics importants.

Per tant, també és una novel·la de viatges?

Sí, és una novel·la de viatges de dos tipus. El viatge en si, i el viatge interior, perquè la metàfora del camí admet moltes coses, entre elles com la persona, a mesura que va caminant, va passant comptes del propi camí, que és la vida.

Per què un llibre basat en sant Jaume?

Sant Jaume és un personatge fonamental per entendre la història espanyola i europea, del qual es parla moltíssim i existeixen molts mites, però que no tenen res a veure amb la realitat. Em semblava es-

Jesús Bastante, autor de «Santiago en el fin del mundo»

Agustí Codinach

Jesús Bastante va presentar el llibre a la parròquia de Santa Anna de Barcelona, el 18 d'octubre.

«Sant Jaume és fonamental per entendre la història espanyola i europea»

trany i incompreensible que la figura del patró d'Espanya no tingués ni un miserable llibre, ni una miserable biografia. S'ha escrit molt de les despulles de sant Jaume a Compostel·la, del mite del Camí de Sant Jaume, però no de la vida de sant Jaume a Hispània, que és el que fa florir aquesta fe i tradició, i ha fet possible que Santiago sigui un dels cinc indrets de la cristiandat. No hi ha cap escrit sobre el sant Jaume viu a Hispània. Això em va portar a plantejar-me, en un moment determinat de la meua vida, un dia que em trobava a la mateixa catedral de Santiago, el gener del 2012, totes les preguntes sobre el sant. Va ser així com vaig començar a furgar i llegir tot el que hi havia.

Quina és la seva importància per a la història d'Europa?

Com va dir Joan Pau II, Europa es va construir caminant, en la unió de pobles que es van anar trobant en el camí, amb una llengua compartida com és el llatí, les calçades que

hi havia deixat l'imperi romà, amb una herència comuna, com és la mateixa herència cristiana. Europa no s'entén sense els valors i les arrels cristianes, i sant Jaume i el Camí de Sant Jaume convergeix amb la idea d'Europa i de la Unió Europea.

Quines característiques distingeixen l'apòstol sant Jaume?

Asant Jaume se'l coneix com el fill del tro, el més valent i impetuós dels apòstols. El que pot ser que acomplís el mandat evangèlic d'anar fins als confins de la terra, que aleshores era Finisterre, on s'acabava la terra i començava l'abisme. En realitat, sant Jaume té moltes de les característiques de la nostra nació: gent afable, amb el cor obert i molt apassionada. D'altra banda, sant Jaume, juntament amb Pere i Joan, és un dels tres personatges que Jesús escull per acompanyar-lo en els grans esdeveniments: en la Transfiguració; després de l'Últim Sopar per acompanyar-lo a l'hort de les oliveres i en la guarició de la filla de Jaire.

ràdio estel

Tot anirà bé

amb Toni Marín
Cada dia de 15.00 a 18.00

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play